

OBLETNICA "Glas Svobode".

Z današnjo številko stopamo v peti letnik. Običajno se ob takih prilikah piše dolga in obširna zgodovina dotičnega lista, a mi se v podrobnejšo razpravo ne bomo spuščali in se omejimo le na glavne momente.

Vsak zavednejši Slovenec ve, kako težko nalogo je prevzel "Glas Svobode", ko se je ustanovil. Pričeti v tistih časih z izdajanjem svobodnega in vsestransko neodvisnega lista bilo je jako riskirano početje. Slovenci so bili tistikrat politično še indiferentni, niso povedeli niti vedeli, kaj je pravzaprav socializem in duhovniki so jih imeli popolnoma na vrvi; delali so poljubno z nami, kakor mačka, ki se poigrava z ujeto miško. Vrhutega smo Slovenci še precej starokopiten narod, ki se krčevito držimo starih šeg in navad, dasi ravno spoznamo, da je marsikaj boljšega. Duhovniki so bili neomejeni gospodarji nad nami, in imeli so dobre čase, tako dobre, kakoršni se ne povrnejo nikdar več.

Da se je v tem pogledu obrnilo na bolje, to je nemala zasluga našega lista.

Umevno je, da je imel "Glas Svobode" v takih razmerah silno težko stališče. Lahko delo to ni, hoteli rojake iz morečega spanja in jih voditi do samostojnega mišljenja in svobode, na drugi strani pa se boriti proti vsem reakcijskim elementom, katerim je na tem ležeče, da ostane naš narod še vnaprled nezaveden in nesamostojen, — zlasti pa boriti se proti duhovniškemu terorizmu. In ravno v teh smo imeli takrat najbolj zagrižene nasprotnike.

Že takrat, ko se je "Glas Svobode" v Pueblu Colo. komaj porodil, planilo je vse po njem. Duhovščina je bila jedina v najbrezobzirnejšem boju proti nam, rabila je najbolj amazana sredstva, samo da nas ubije, ker je sprevidel, da smo ji nevarni in da bo kmalu konec njenemu brezvestnemu izkoriščevanju, ako se naš list vzdrži. Napovedala nam je križarsko vojno in hujšala naše ljudstvo na vse pretege proti nam. Imenovala nas je odpadnike, brezverce, barabe, antikriste itd. itd. Prorokovala nam je skorajšnji pogin.

A vkljub temu smo še pri življenju!

Čast in hvala gre vsem onim zavednim Slovincem, ki so nas podpirali in navzlic brutalni gonji ostali zvesti svojemu prepričanju in vstajali v naših vstajah. Ravno ta odpor od strani duhovščine pridobival nam je vedno novih prijateljev in somišljenikov.

In tako smo šli pogumno naprej po začrtani poti. Nismo se strašili niti stroškov niti truda, samo da se list vzdrži, spoznavši, da je tak list Slovencem potreben in koristen.

Ko smo se pred tremi leti preselili v Chicago, utrdil si je list še bolj svoje stališče. Tukaj je mogel list bolj neovirano in veliko uspešneje uresničevati svojo nalogo. Naši nasprotniki, uvidevši, da proti nam nič ne opravijo, so polagoma vsi utihnili, le posamezno se zdaj pa zdaj oglašajo, a za njih o nemogle, brezpomembne napade se živa duša ne briga več. Slovenci smo po zaslugi "Glasa Svobode" v samostojnem mišljenju že toliko napredovali, da nam duhovniško kričanje ni več nevarno.

Nastopil pa je v zadnjem času proti nam drug sovražnik, ki pod krinko socializma seje med nami seme razdora. Da vodi te ljudi le užaljeno samoljubje in gola za-

vist, to smo našim somišljenikom že itak zadostno pojasnili. Odveč se nam torej zdi, stvar še enkrat premlevati.

Le toliko na omenimo, da si je novo uredništvo stavilo za svojo sveto dolžnost, kazati rojakom jedino pravo pot, ki vodi do večje prosvete, zametujec pri tem vse prazne obljube, s katerim pitajo naši nasprotniki, — naysi bodo že ti ali oni, — svoje somišljenike tako radi. Farbanje drage volje prepustimo tem. Prepričani smo torej, da bodo naši rojaki kmalu spoznali, komu je v resnici mar blagor našega naroda, in kdo pa se hoče s svojimi frazami o nesebičnosti le okoristiti. "Kdor drugim jamo koplje, sam v njo pade." To se bo brezdvomno pripetilo tudi našim najnovejšim z duhovniki združenim nasprotnikom.

Zahvaljujoč se vsem prijateljem našega lista za njih dosedajno naklonjenost, prosimo, da nam isto ohranijo tudi v bodočnosti ter skušajo pridobiti vedno več novih naročnikov.

Upravištvu pa se pri tej priliki obrača do vseh onih naročnikov, ki naročnine še niso poravnali, da blagovolijo to kmalu storiti. Vsak delavec je vreden svojega plačila.

Uredništvo.

Razgled po svetu.

RUSIJA.

— Kongres ruskih monarhistov v Kiewu se je izrekel proti vsake-mu parlamentu. Ministerski predsednik Stolypin je, kakor znano, prevzel dolžnost, da vzdrži parlament in vlada v soglasju z duno.

— Petrogradsko načelnštvo ruske socialnodemokratske stranke je sklenilo izvršiti smrtno obsodbo nad vsemi onimi svojimi člani, ki so zakrivali navadno ropanje pod revolucionarno krinko. Pozneje pa se jim je smrtna kazen odpustila, in jih bodo le razorožili in izključili iz revolucionarne stranke.

— Kakor smo že zadnjič na kratko poročali, so ruske državne finance v obupnem položaju. Glasom nekaterih listov, potrebuje Stolypin duno le za to, da se najame novo posojilo, ker brez iste bi to bolj težko šlo. In ravno vsled tega se jim tudi tako mudi z novimi volitvami. Vlada sili vse liste brez izjeme, da propagirajo volitve njej v prilogo. Na ta način upajo vkratkem dobiti duno, ki bo vladi poslušna dekla. — Če se le ne bodo zopet zmotili! Kajti tudi revolucionarji ne spijo.

— Okrožnica ministerskega predsednika Stolypina daje guvernerjem vseh ruskih provinc oblast, da najstrožje postopajo proti onim pri naborih potrjenim mladeničem, ki se branijo opraviti vojaško dolžnost.

AVSTRO-OGRSKA.

— Zunanji minister grof Goluchowski je na veliko veselje Madžarovendar le odstopil. Cesar je poklical iz Berolina poslanika Szogeny-Maricha in poslanika iz Petrograda barona Aehrenthala — ki sta najstarejša avstrijska diplomata —, da enega izmed teh imenuje naslednikom Goluchowskega.

ŠPANIJA.

— Minister za zunanje stvari, Gullon, je izdelal noto, s katero se odpoveduje Vatikanu konkordat iz l. 1851 in se papeža prosi, da se pogaja radi novega, ki bo v večjem soglasju z idejami sedajnega časa. Razburjenje in navdušenje vsled tega energičnega koraka vlade je med španskim narodom veliko. — Španija se bo polagoma otrsila rimske nadvlade, ki jo je doslej kakor mora tiščala k tlom.

NEMČIJA.

— Pritožbe radi pomanjkanja mesa se vedno glasneje slišijo, in na vlado kar dežuje raznih predlogov in zahtev, da temu odpomore in odpre meje uvozu inozemski živini. Toda poljedelski minister Podbielski, ki je bil v kolonialnem škandalu tako hudo kompromitiran, se sam peča z obširno živinorejo ter je gluh za vse zahteve in ne dovoli uvažati tujezemske živine. Tu di domačo nemško živino hoče diskreditirati, opozarjajoč na bolezn, ki so se baje zasedile v nekaterih krajih. — Čemu vse to, ni treba še uprašati!

— Nacijonalna zveze rudniških lastnikov v rensko-westfalskih pokrajinah, kjer dela v jamah tudi mnogo Slovencev, je odločno zavrnila vse zahteve premogarjev glede zvišanja plač in se niti v pogajanja ne mara spuščati. Bogataši, ki živijo potratno in razkošno, pravijo, da pičlo plačanim delavcem popolnoma zadošča dosedajna plača! Stavka bo neizogibna.

FRANCOSKO.

— Celo francosko ministerstvo z ministerskim predsednikom Sarrienom vred je odstopilo. Sarrienov naslednik bo brezdvomno Clemenceau. Njegova odločnost in neustrašenost v boju za svobodo in pravico imponira vsem. Takih mož nam povsod primanjkuje, in prav je, da pridejo isti na uplivna mesta.

— Grozna usoda je zadela 15 francoskih mornarjev, ki so bili na podmorskem čolnu "Lutin". Ta čoln se je z moštvom vred potopil blizu Tunisa na severo-atrskem obrežju. Vsi poskusi dvigniti čoln in rešiti morda še živo moštvo, ostali so brezuspešni. Rešilno akcijo je oviral silovit vihar.

Ameriške vesti.

Kuba.

— Guverner Magoon obiskal je državno blaznico v Havani in našel 1600 oseb stisnjenih v enem prostoru, ki je le za 400 ljudi namenjen.

— Kakor povsod, tako je tudi na Kubi korpucija doma in se je večkrat konverjalo lope svetice vladnega denarja. Novi guverner naznanja, da bo vso poskusil, samo da zve resnico in zasledi krivce, s katerimi bo primerno obračunal. V vseh oddelkih kubanske vlade se bo korenito pometlo smeti in gnjilobo nadomestilo z zaupanja vrednimi možmi. Kubanci in Amerikanci.

Končni proces.

V pravdi proti "Standard Oil Co." radi kršenja državnih zakonov o trustih, zjednili so se porotniki vendar enkrat in po 32 ur trajajočem posvetovanju oddali dne 19. t. m. svoj pravek, ki se glasi: "Kriv." Glede takih pregreškov je v postavah določena denarna globa od \$50 do \$5000 ali pa zaporna kazen od 6 do 12 mesecev. Za bogato družbo je to seveda prava malenkost.

Revolucija elementov!

Komaj so se pomirili razburjeni duhovi na Kubi, že je prišla čez centralno-ameriško otočje in po sosednjem obrežju kontinenta druga revolucija v podobni strašnejši viharja, ki je divjal tudi in zlasti v pristanišču Havana in na polotoku Florida učinil mnogo škode. Vihar je bil tako silovit, da so visoki morski valovi pluskali in preplavili širne pokrajine kakor na otokih posebno na Kubi, tako tudi na Floridi, kjer je mesto Miami bajé popolnoma do tal vsled tega viharja porušeno. Vihar se je razširjal ob atlantiškem obrežju navzgor, in so celo v New Yorku občutili njega

posledice. Po poročilih iz Havane je tamkaj izgubilo okrog 100 oseb v viharju svoje življenje. Seveda so mu tudi drugod zapadle človeške žrtve razun velikanske škode, ki jo je povzročil.

Stavka.

V New Yorku stavkajo delavci v izdelovalnicah srebrnin. Zahtevajo deveturni delavnik. Izbrali so si v to najbolj pripraven čas. Kajti ravno sedaj je vsled bližajočih se praznikov največ nujnega dela, a izučenih tjudi delodajalci ne morejo dobiti. Upati je torej na povoljen uspeh stavke.

Nova električna železnica.

— Prijatelj našega lista nam poroča, da se je dogradila v Stippville, Kans., cestna električna železnica, ki vozi sedaj od Columbusa do Pittsburga, Kans., s čemur je tamkajšnjim rojakom, ki obiskuje drug drugega, jako ustrezno.

— Rojak J. Zakrajšek je odprl v Stippville, Kans., novo gostilno in se priporoča za mnogobrojen poset.

Smrt vsled neugode.

V bližini Pueblo, Colo., 40 milj proč, ponesrečil je rojak Jakob Paulin dne 27. sept. t. l. Prišel je pomoči pod voz električne železnice, ki mu je odtrgala noge, in sicer eno v kolenu, eno pa v členku. Še živ je bil prenešen v bolnico Colorado Spring; drugi dan ob 11. uri pa je v strašnih bolečinah umrl. Društvo Sv. Petra in Pavla, čegar ud je ranjik bil, priredilo mu je večasten pogreb. Udeležili sta se pogreba tudi društvi "Sokol" in "Marija Pomagaj", za kar jim bodi izrečena iskrena hvala. Pokojnik je bil doma iz vasi Rateš fare Brusnice in oženjen. V stari domovini zapušča ženo in otroke.

Zanikerna policija v San Franciscu.

Porotniki so v nekem poročilu na sodnika Graham-a izjavili, da vsa policija ni vredna počenega groša, in priporočajo imenovanje novega policijskega načelnika, ki bo znal bolje zastopati koristi mesta in njega stanovalec in s svojimi podrejenimi bolj skrbeti za varnost in red. Sedajni policisti so večinoma sami največji lopovi, ki izvršujejo razna hudodelstva in držijo tudi drugim banditom roko. — Pač huda obdolžitev, a policiji v San Franciscu v tolažbo moramo resnici na ljubo konstatirati, da niso osamljeni, marveč imajo tudi po ostalih ameriških mestih sebi podobne tovariše!

Snežen vihar.

Po državah Colorado, New Mexico, Wyoming in South Dakota razsajal je od zadnje sobote močan vihar s sneženim metežem; ponekod je padel 22 palcev visok sneg. Mraz zelo občuten. Vihar, imenovan "blizzard", je bil izredno silovit, in ljudje že od l. 1882 ne pomnijo takega. Učinil je mnogo škode na železnica ter telegrafskih in telefonskih napravah, tako da je bilo poslovanje začasno pretrgano in se je več nesreč zgodilo na železnica. Nekateri poljski pridelki, kakor sladkorna pesa, se niso spravili, in drevesa ležijo kar križema po tleh, zlasti jablane, ki se niso bile obrane in so letos bogato obrodile. Šele v torek se je vihar pojelel in nastopilo je lepo solnčno vreme.

Suženstvo v Floridi.

V južnih državah zlasti v Floridi je še vedno v najhujnjem cvetju suženstvo. Gdč. Ema Stirling, zastopnica humanitarne družbe v Floridi, je našla vsled tega prišla v Washington, da doseže pri vladi odpomoč. Generalni državni pravnik Moody, s katerim je gospodična stopila v dogovor in mu obraz-

ložila žalostne razmere delavskih sužnjev, je poslal v Florido po informacije svojega pomočnika Karla Russel, ki je tamkajšnji domačin in bo torej svoji nalogi najbolj kos.

Suženstvo vzdržujejo razne družbe in privatni podjetniki, ki se pečajo z lesno, terpeninovo in fosforovo kupčijo.

Imenovana gospodična je v veliki nevarnosti za svoje življenje ako se povrne domov. Kajti gospodarji sužnjev dobro vedo, čemu je šla ona v Washington, in bi se brezdvomno nad njo maščevali.

Lokalne novice.

— Stavbinskega urada pomožni komisar Hughes, ki se je zadnji ponedeljek odpeljal v South Chicago nadzorovat tamkajšnje jeklarne, izrekel se je nadvse uničujoče o razmerah v teh tovarnah. Pravi, da je delo tukaj nevarnejše nego vsaka vojna. Poprečno vsak dan pride kdo ali ob življenje ali pa se pohabi tako, da je nesposoben za vsako delo. Vojak — pripoveduje dalje g. Hughes — med posameznimi bitkami vsaj počiva, delavec v jeklarni pa je neprestano v ognju, in nevarnost, da se poškoduje, je mnogo večja, nego ona pri vojaku, da ga zadene krogla. Hughes je mnenja, da bi bilo najbolje, če se jeklarne zapro in stem preprečijo neštevilne nesreče.

— V ponedeljek dne 22. t. m. pričel se je redni pouk na tukajšnjih javnih večernih šolah. Udeležba je dovoljena osebam obojega spola. Poučuje se angleščina za začetnike kakor tudi razne druge koristne stvari za one, ki angleško že znajo. Ker je pouk popolnoma brezplačen, priporočamo kar najtopleje obisk teh šol rojakom, ki se želijo v angleščini še bolj izvežbati. Ti kurzi se vršijo vsak večer od 7¼ do 9¼ razun sobot in nedelj. Kdor jih hoče obiskovati, lahko se še vedno vpiše.

— G. Zavrtnik in sodruga so za eno blamažo bogatejši. Kondo so hoteli pri socialni stranki očrtniti in se v ta namen poslužili jako otročjih obrekovanj, ki pa seveda niso imele zaželjenega uspeha. Laž ima pač kratke noge, — in tako so ti pošteni dobili prav pošteno breco, katero so molče spravili. Dosegli pa so le nekaj, — namreč to, da so se nesmrtno asmešili s svojimi naivnostmi in da so jih vkljub temu spoznali za zrele ptičke. Vsi socialni listi so od centralnega odbora socialne stranke nakazani, da preklčejo vsled Zavrtnikovih intrig nastalo pomoto in dajo Kondi za njemu svoječasnno storjeno krivico primerno zadoščenje. G. Zavrtnik je našel, kar je iskal. To je slabo znamenje tudi za njegove ostale spletarije. Ta rodoljub hoče na zelo hudoben način oškodovati tudi Jednoto. No, pa o tem še bo govor. Za danes povemo le toliko, da hoče v svoji slepi strasti s svojo razdirajočo zahrbtno politiko uničiti to, kar se je s težavo zgradilo. Ker se ga ne upošteva tako, kakor bi on rad, seje v "sveti" jezi povsod prepír. Pa saj ni čuda, ko sta s Sojajem v kompaniji — gliha pa vkup striha!

Naznanilo.

Člani društva "Slavija" štv. 1. S. N. P. J. se nujno opozarjajo, da se prav vsi udeležijo zanesljivo izvanredne seje prihodnjio nedeljo t. j. 28. t. m. točno ob 2. uri popoldne kakor navadno v društveni dvorani.

Frank Klobučar,
predsednik.

Paradoksist*).

F. M. Dostojevski.

A pro-pos o vojni in govoricah o vojni. Poznam paradoksista. Poznam ga že dlje časa. Od nikogar poznan človek je, poseben značaj: sanjač. Spominjam se, kako se je nekoč, tega je že več let, spoprijel z menoj radi vojne. Zagovarjal je vojno sploh, in mogoče smo z namenom, da se poigra s paradoksemi. Omeniti moram tukaj, da je "državni svetnik", da je najmiroлюбnejši in najboljši človek, kar jih je le dobiti na svetu in pri nas v Petrogradu.

"Neumna ideja," je rekel mej drugim, "da je vojna bič človeštva. Nasprotno, najpotrebnejša stvar je. Sovražiti moramo samo eno obliko vojne, ki je res pogubljiva: to je meščanska, bratomorna vojna. Ta ubija in razkosava državo, traja vedno strašno dolgo in poživini ljudstvo za cela stoletja. Toda mejnarodna, politična vojna donasa samo korist v vsakem oziru in je zato povsem neizogibna.

"Za božjo voljo, narod gre nad narod, ljudje gredo v boj, da drug drugega pobijejo, kaj je tu neizogibnega?"

"Vse in prav posebno neizogibno. Pred vsem pa je laž, da gredo ljudje v vojno, da bi drug drugega pobili. Nikdar ni tega v prvotnem načrtu, nasprotno, ljudje gredo tje, kaj, da svoje lastno življenje žrtvujejo; to je, kar se mora posebno povdariti: to je vse druga stvar. Ni višje ideje nego dati lastno življenje v obrambo svojih bratov in svoje domovine, da celo samo v obrambo interesov domovine. Brez velikodušnih idej človeštvo ne more živeti, in zdi se mi, da človeštvo ravno radi tega ljubi vojno, da je kratkalo potreba."

"Pa, ali človeštvo ljubi vojno?"

"Kako ne, kdo poveša ob času vojne glavo? Nasprotno, vsi se takoj opogumijo, v vseh se oživi duh, in o navadni apatiji, o dolgočasnosti ni slišati ničesar, kakor ob času miru. Potem pa, ko je vojna končana, kako rad jo vsakdo omenja, celo v slučajih poraza! In ne verujete tega, ako ob času vojne rekaajo vsi oni, ki se srečavajo, žalostno zmajaje z glavo: "To je nesreča, ali nam je bilo treba tega doživeti!" To se dogaja samo radi formalnosti. Nasprotno, v duši vsakega je praznik. Vedite, strašno težko je marsikatero misel priznavati. Poreče se: zver, reakcionarec, in obsojalo se bo — tega se bojijo. Da bi vojno hvalili, za to se ne odloči nikdo."

"Pa o velkodušnih idejah govorite, o počlovečenju. Ali brez vojne ni velkodušnih idej? Ravno v mirovnem času se lažje razvijajo."

"Povsem nasprotno, povsem obratno. Velikodušnost v dobah dolgega miru umre, in mesto nje se prikažejo: cinizem, mlačnost, dolgočasnost in mnogo drugega, kar je zelo podobno zlobnemu smehljaju, da, in to le vsled lene zabave in ne vsled stvari. Odločno se lahko reče, da dolg mir ljudi posurovi. Mej dolgim mirom se nagiblje socialno pretežje vedno na stran vsega tega, kar je slabega in grozovitega v človeku, pred vsem na stran bogastva in kapitala. Čast, človekoljubnost, požrtvovalnost se še spoštujejo, se cenijo, čislajo visoko, neposredno po vojni, toda čim dlje traja mir, tem obledijo vse te krasne velkodušne stvari, posušijo se, pomrejo, bogastvo in posesi zavladajo nad vsem. Slednjič preostane samo še hinavstvo. — Hlini se čast, požrtvovalnost, dolžnost, tako da se pač še naprej spoštujejo, ne glede na ves njihov cinizem, ali samo z lepimi besedami, radi zunanjosti. Prave časti ne bo, samo njene oblike ostanejo; oblike časti pa so smrt časti. Dolg mir prinaša apatijo, nizkost misli, pokvarjenost in stopi čuvstva; užitek se ne pofinijo, temveč posurovijo! Surovo bogastvo ne more našti užitka ob velikodušnosti, temveč zahteva užitke

*) Paradoksist je oni človek, ki ima občenemu mnenju nasprotno nazore; po naše bi se torej reklo: čudak.

nizje vrste, užitke, ki dovajajo bližje njegovemu namenu, to se pravi, najprostejemu zadovoljevanju mesa; ti užitki postajajo meseni užitki. Razkošnost povzroča nasladnost, nasladnost pa povzroča grozovitost. Tega na noben način ne morete tajiti, ker se glavno dejstvo ne dá tajiti: da se socialno pretežje dolgega mira nagne vselej na stran surovega bogastva."

"Ali veda, umetnosti — se-li morejo razvijati ob daljši vojni? In to so gotovo velike in vzvišene ideje."

"Tu Vas ravno imam. Veda in umetnosti se razvijajo ravno vselej v prvi dobi po vojni. Vojna jih oživi zopet, osveži, ojači misli, vlije jim novo življenje. Brez dvoma, bavljenje z vedo zahteva velikodušnost, da, celo požrtvovalnosti samega sebe. Ali pa je veliko učenjakov, ki so kos razjedajočemu zlu? Napačna čast, samoljubnost, razkošnost se tudi učenjakov poloti. Poskušajte le na primer obračunati s strastjo kakor je nevoščljivost; surova je in gladka in zajede se v najplemenitejšo dušo učenjaka, tudi on hoče biti deležen splošne razkošnosti in sijaja. Kaj je pred triumfom bogastva triumf kakega odkritja na polju vede, ako odkritje ni na primer vsaj tako efektno kakor odkritje planeta Neptuna? Mislite, da jih bo veliko, ki bi se trudili pri delu? Nasprotno, ko vse hlepi po slavi, tedaj nastopi v vedi že šarlatanstvo, iskanje efekta in pred vsem dobičkarstvo, kajti hlepi se tudi po bogastvu."

V umetnosti ista stvar, isto hlepenje po efektu, po fincah: priproste, jasne, velikodušne in zdrave ideje niso več v modi, potrebujejo se neznatnejše stvari, umetne strasti. Čut za zmernost in harmonijo se polagoma izgublja, topost čustev in strastij zavladajo, takozvano "fino čustvovanje" se pokaže, ki pa je v desnici roboto. To so stvari, katerim umetnost tekom dolgega miru vedno podleže. Ko ne bi bilo vojne na svetu, bi umetnost za vselej prenehala; najboljše ideje je dala umetnosti vojna, boj. Pojdite si le poslušat žaloigre, gledat slkarska dela: tu imate Horacije Corneillejeve, tu imate Apolona belvederskega, vplivajoče krasno delo..."

"In madone in krščanstvo?"

"Krščanstvo samo priznava dejstvo vojne in prorokuje, da meč do konca sveta ne izgine z zemlje. To je zelo značilno in frapirujoče. O, brez dvoma, v najvišjem, v nprstvenem smislu zavrača vojno in zahteva ljubezen do bližnjega. Jaz sam sem prvi, katerega bo veselilo, če se meči prekujejo v pluge, ali vprašanje je: Kdaj se lahko to zgodi, in ali zadostuje, če se meči prekujejo v pluge? Današnji mir je vedno in povsodi slabši kakor vojna, tem slabši, da je slednjič celo nenravno, vzdržati ga. Tu nimate nič čislati, prav nič čuvati; sramota je in kratkovidnost vzdržati ga. Bogastvo, surovost užitkov poraja lenobo, lenoba pa rodi sužnje. Da se pa sužnji obdržijo v sužnosti, vzeti se jim mora svobodna volja in možnost razsvitljenja. Vi niti ne morete nič za to, da potrebujete sužnje, in če bi bili najhumanejši človek. Pripominjam se, da se v neki dobi miru vgnezdijo bojazljivost in brežčastnost. Človek je v svoji naravi silno nagnjen strahopetnosti in nesramnosti in on se pozna prav dobro v tem položaju, zato si najbrže tako želi vojno in jo tako ljubi; tu čuti zdravilno sredstvo. Vojna razširja bratsko ljubezen in edini narode."

"Kako edini narode?"

"Vojna jih prisili, da se medsebojno spoštujejo, vojna jih osveži. Ljubezen do bližnjega se goji in razširja največ samo na bojnem polju. Tudi to je posebno dejstvo, da vojna ljudi manj apravlja v jezo kakor mir. In v istini, vsaka malenkostna politična žalitev v mirovnem času, vsaka najmanjša neodkritosrečna pogodba, vsak politični pritisk, vsaka neopravičena zahteva — kakor jo je nam stavila Evropa leta 1863., povzročijo večjo jezo in večjo sovraštvo, kakor odkrita vojna. Spominjate se samo, ali smo mi sovražili Francoze in Angleže ob času krimske vojne? Obratno, nekako zblíževali smo se,

da, kakor da smo se pobratili. Njih mnenje o našem junaštvu nas je zanimalo, njihove vjetnike smo poljubljali, naši vojaki in častniki so šli ob premirju na prednjo stražo in malo da niso sovražnike objemali; pili so celo žganje skupaj."

Rusja je o tem čitala v časnikih z naslodo, kar pa ni oviralo, da se ne bi imenitno bili. Prav viteški duh je zavladal. O materijelnem zlu niti ne govorim. Kdo ne pozna zakona, da se po vojni vse krepko povzdigne? Gospodarske moči dežele se podeseterijo, kakor da se je preteč oblak v poživilajočem dežju razlil po osušenih tleh. Vsled vojne trpečim priskočijo takoj vsi na pomoč, dočim v mirovnem času cele pokrajine lahko preje gladu pomrjajo, predno se za ušesi popraskamo in cele tri rublje žrtvujemo."

"Ali pa ne trpi ob vojnem času ljudstvo več, nego vsi drugi, in mora-li prenašati opustošenje in neizogibna in daleko težja bremena, nego so ona, ki jih vzmorejo le imoviteji krogi?"

"Mogoče, toda samo začasno — zato pa ljudstvo neprimerno več pridobi, kakor izgubi. Ravno za ljudstvo so posledice vojne kar najboljše. Bodite še tako človekoljubni, bodite najhumanejši človek, vendar se smatrate za nekaj višjega, kakor je moč iz ljudstva. Kdo meri dandanes s krščanskim merilom dušo pri duši? Meri se po žepu, po oblasti in po moči — in priprosti moč, kot del mase, to prav dobro ve. To ni navadna nevoščljivost, tu se pojavi neznošno čustvo, ki je žgoča rana za ljudstvo. Kakor tudi bi je radi osvobodili, dajte še take zakone, nejednakost mej ljudmi se v današnji družbi ne izbriše. Edino zdravilo za to je — vojna. Začasno, palijativno sredstvo, za ljudstvo vendar zdravilno, veselo sredstvo. Vojna povzdigne duha ljudstva in njega zavest lastnega ponosa. Vojna zjednači ob času boja vse in spoprijazni gospodarja s hlapcem, ko se najkrasnejše razodene dostojnost človeška, ko se lastno življenje žrtvuje za obči blagor, za vse, za domovino. Morete-li misliti, da masa, masa najnevednejših kmetov in beračev, ne čuti potrebe, da bi svoja velkodušna čustva pokazali v dejanju? S čim pa naj masa ljudstva v mirovnih časih razodene svojo velkodušnost in človečanstvo? Posamezne pojave velkodušnosti mej ljudstvom pač opazimo, in se komaj zmenimo za to, dostikrat in se neverjetnim smehljanjem, dostikrat niti ne verjamemo, dostikrat smo celo nezakupni. In če verjamemo enkrat junastvu ednega posameznika, tedaj razobnamo takoj kakor da je kaj izrednega. In kaj se razvidi iz tega? Da je naše občudovanje, naše plačilo zelo podobno zaničevanju. V vojni vse to samo od sebe izgine in nastopi popolna enakost v junastvu. Prelita kri je velika stvar. Čini mejsebojne velkodušnosti tvorijo najtesnejšo vez mej vsemi nejednakostmi in vsemi stanovi. Graščak in kmet, ki sta se leta 1812. bojevala rama ob rami, sta si bila bližje kakor doma v miroljubnih dvorih. Vojna je za ljudsko maso povod, da sama sebe spoštuje, in zato ljudstvo ljubi vojno, poje pesmi o vojni in še dolgo potem z naslodo poslušajo bojne legende in pravljice... Prelita kri je velika stvar! Da, vojna je v naših dneh nekaj neizogibnega; brez vojne bi se svet porušil, ali pa bi se spremeni v kako slezo, ali v kako nižjo snov, okuženo vsled plesnivih ran..."

Nehal sem ugovarjati. S samjači se ne dá prepirati. Posebno dejstvo se vendar kaže: začnemo se pripraviti in izražamo sodbje o stvareh, ki so, kakor bi se mislilo, že davno odložene in položene ad acta.

ROJAKI, NAROČUJTE SI

"GLAS SVOBODE."

Mirko Vadjina
priporoča bratom
Slovencem svojo
BRIVNICO.
390 W. 18. St. Chicago.

O nevarnosti premoženja, predvsem denarja.

Predragi v Kristusu!

Vse na svetu je minljivo, — to nas uči naša sveta vera, in tudi zdrava pamet nam veli tako. Vsaka stvar na svetu ima svoj žalostni konec, vse je zapisano poginu, — razun človeške duše, tega biserja v stvarstvu Gospodovem. Duša bo živela večno — srečno ali nesrečno, kar je odvisno od tega, kako si človek na tem svetu skrbi za posmrtnost.

Predragi v Gospodu! Ni je večje zapreke za srečno večnost, nego je posvetno blago, denar bogastvo. Zlasti denar! Koliko ljudi je že storila ta vražja reč nesrečnih! Ako pomislim, koliko duš je bilo pogubljenih samo radi denarja, obide me strašna žalost. Omamili jih je mammon s svojo bleščobo, da so jim oslepele dušne oči, danes pa gore na dnu pekla in bodo gorele na veke. —

Preljubi! Po mojem prepričanju je denar hudiceva iznajdba. Nikjer v svetem pismu ne beremo, da bi ga bil Bog poslal med ljudi ali ga jim ukazal delati. Tudi svetna zgodovina nam nikjer tega ne potrjuje. Zato pridemo do zaključka, da ga je prinesel peklenski duh med ljudi v tistih časih, ko je še hodil med njimi v človeški podobi, kot Bog sam. Vidite, predragi kristjani, zato je denar tako silno nevaren za človeka in njegovo dušo. Kje si morete namreč misliti, da bi hudicevo delo obrodilo dobre sadove? Nemojte je! Govorite sicer nekateri, da je denar sveta vladar. Res je to, zato je pa tudi tako žalostno na svetu. Le pogledite! Večne vojske, večni prepiri in nemiri vladajo povsod, nikjer ga ni mitu, nikjer nobene sprave. Vse to, ker je denar gospodar. Kdo dela pri nas kreg in prepri in združbe? Kedo hujša brata proti bratu, otroke proti staršem, stan proti stanu? Kedo seje proti nam strupeno sovraštvo, proti nam, ki smo poklicani, od Boga samega postavljeni vaši vodniki in učitelji? Socijalisti, ki hlepajo po denarju! Ker mislijo le na denar, tudi nimajo nobene vere. Pa je tudi imeti ne morejo. Njim srca so omamljena vsled samega pohlepa po blešku kupovcekinov, in ti hudicevi odposlanci gledajo pri tem le, kje bi kaj premoženja dobili, v kar porabijo vsako priliko.

Ko bi torej, predragi v Kristusu, ne bilo denarja, zavladal bi na svetu sveti mir, zakraljevala bi zlata sprava med vsemi narodi. Katoliška cerkev z rimskim papežem na čelu je za mir in spravo med človeštvom vedno delala, in lahko rečemo, da ne zastoj. Zgodovina in tudi vsakdanja skušnja nas uči, da je katoliška cerkev edina nositeljica miru in sprave, in srečni oni, ki se zateko v njeno naročje.

Preljubi kristjani! Kot vesten vaš dušni pastir moram skrbeti z vsemi na razpolago mi danimi sredstvi za vaš dušni blagor, za zveličanje vaše duše. Da vas obvarujem peklenskega ognja in zapeljivosti hudice, ki danna dan steguje svoje ostudne kremplje po vaših dušah, zaukazali so mi naš premisljeni gospod škof, naj vsem polagam na oree, da se kolikor mogoče poslužujete vseh pripomočkov, ki vas popeljejo v nebesko kraljestvo. Eden glavnih pripomočkov je, da poskrbite, da vaša duša ne bo več navezana na denar. Kot vaš dušni pastir, kateremu je izročena v roke vaša posmrtnost, vas torej prosim, oprostite svoje duše denarnih spon. To vam bo pa le mogoče, ako se docela znebite denarja. To vam bo sprva nekoliko težko. Vendar pomisliti morate, da se gre tu za zveličanje vaše nemrtočje duše, in če vam je kaj na tem, da se boste nekraj v nebeskem kraljestvu veselili in prepevali slavo Bogu in svetnikom, občutili boste tak stud in srd do denarja, da ga boste kar od sebe metali. To zadnje se pa ne sme zgoditi: kajti primeri se lahko, da ga dobé brezverski socialisti, in tako bi se kraljestvo hudicevo na zemlji le še povečalo in okrepilo. Ako bi pa še nadalje denar imeli, postanete lahko sami socijalisti, odpadniki katoliške cerkve — česar vas varuj sve-

ta Trojica! — ker kdor ima denar ali vsaj hlepi po njem in naveže nanj svojo dušo, je socijalist.

Da se ne zgodi ni eno ni drugo, je najboljša, da daste denar meni, to je svoji materi, sveti katoliški cerkvi. Tu bo najbolj varno spravljjen in smete biti brez vseh nadaljnjih skrbij zanj.

Vendar pa nečem, da bi svoj denar kar meni nič tebi nič darovali sveti cerkvi. Ne, tega ne! Socijalisti bi potem trdili, da sem velik lakomnež, da mi je mar le, kako bi se obogatil na vaše stroške. Da jim zavežem jezike in obenem vsejdeno uspešno skrbim za vaš dušni blagor, napravili bomo tako-le: Darovanje ali "ofer" bomo imeli vsake mesec in mora vsak prinesiti najmanj en dolar. Kdor bo prinesel deset dolarjev, si ga bom zapisal in ga posebno priporočil pri našem nebeskem očetu. Mežnar bo hodil kot doslej ob nedeljah in praznikih s puščico po cerkvi, dati pa mora vsake najmanj kvodro, ker vi ne veste, kako se človek teško znebi tistih belih nikeljnov, katerih se nabere cele peharje, v resnici jih je pa komaj za par dolarjev. Razuntaga bo mežnar hodil po trikrat na teden s puščico po hišah in bo pri nosameznikih pobiral. Priporočam vam, da pri tem navajate otroke na bogaboječnost stem, da jim dajete denar, katerega naj potem spuščajo v nabiralnik cerkvenikov. To je koristno in uspešno vzgajanje otrok, združeno z gotovim zveličanjem njihove in vaše duše.

Kar se tiče maš, je tudi treba korenite preuredbe. Zdaj so maše po dolarju ali še po 10 centov povrh. Ako pomislite, kolikega pomena za vaše duše je daritev svete maše, mi gotovo pritrpite, da je dolar za eno mašo tako majha svota, da je to plačilo naravnost sramotno. Po mojem mnenju naj bodo maše po pet dolarjev, kar je v primeri z nepresečljivo koristjo pač malenkostna svotica.

Cene porok, pogrebov, krstov in raznih drugih cerkvenih opravil se tudi primerno zvišajo, kar vam bom pa prihodnjič naznanil, ker doslej še nisem natančno določil tarifa, ki pa — mimogrede povedano — ne bo čisto natanko določen, ampak ga bom zviševal, kolikor se mi bo v vsakem slučaju zdelo potrebno za zveličanje te ali one vaše duše.

Na ta način upam, da vas rešim hudicevih zank, ki vam tako grozno preté. Seveda, če bi b'le vaše duše še vedno v nevarnosti, da zapadejo peklenskemu ognju, bom že poskrbel, da preprečim to nevarnost in tako zvalim raz sebe težko neizogibno odgovornost, ki bi me drugače čakala pred neizprosnim nebeskim sodnikom.

Da bom pa videl, kolik uspeh je imela moja današnja pridiga na vas, bo takoj zdaj darovanje za moje, to je svete cerkve potrebe, in upam, da se ga udeležite vsi in se natanko držite predpisov, ki sem vam jih podal. Kajti dobro veste, kaj je rekel Kristus apostolom in njih namestnikom: "Kdor vas ne posluša, mene ne posluša; kdor pa mene ne posluša, ne posluša tistega, ki me je poslal." — Besede moje so torej besede onega, čigar na mestnik sem, in kot verni kristjani jih morate ubogati kot božjo besedo, ki vam prihaja po meni iz mojih ust. — Amen. — Hvaljen bodi Jezus Kristus!

(Uspeh te pridige je bil krasen! Župnik se je kar krivil, ko je nesel polno vrečko denarja, nabranega pri "ofru", v župnišče, kuharici pa pravil, da božjega kraljestva na tem svetu ne bo konec, dokler bo kaj tako vernih kristjanov, kakot so njegove ovčice.)

Po. St. N.

Grozna smrt.

10letni posestnikov sin Anton Banko v St. Pavlu pri Domžalah je delal v mlini očetovem. 27. pr. mes. zvečer ga je pa našel oči stisnjenega med kolesi. Levo roko je imel dvakrat zlomljeno ter lobanjo zmehčano, da je morala smrt takoj po nesreči nastopiti. Banko je hotel najbrž pregledati kolesne osi zaradi mazanja, a ga je vsled njegove neprevidnosti zgrabil vijak na kolesih za rokav.

“Mi in cerkev.”

V rokah imam majhno knjižico, naslovljeno s “Ziele und Wege”, ki pojasnjuje in obravnava današnje zahteve socijalno - demokratične stranke na Nemškem. Brošurico je spisalo več nemških socialistov, in je izšla v založništvu “Vorwärts” v Berlinu.

Delce razpravlja v jasni, razumljivi obliki one programatične zahteve nemške socijalne demokratične, ki se stavijo na današnje družbo. Nemški socialisti živijo v monarhistični državi v drugih razmerah, in ravno raditega se njih taktika in posamezne zahteve v marsičem razlikujejo od naših ameriških. Vendar bistvenega razločka ni, in prepričan sem, da bodo radi in s pridom čitali naši sodruzi po Ameriki oni oddelek v omenjeni knjižici, ki razpravlja razmerje med socializmom in cerkvijo in nosi zgorajšni naslov: “Mi in cerkev.”

Tudi glede verskega življenja kakor sploh v vseh drugih upravljanjih javnega življenja zahteva socijalna demokracija: svobodo in enakost za vsakega.

Mesto da bi bila cerkev socijalni demokraciji hvaležna, ker se bori tudi za prostost vere, pa je ista marveč najhujša nasprotnica socijalizmu. Črnosuknarji, katoliški in protestantski, grmijo raz leč najdivjeje obdolžitve proti “sovražniku vere”, proti “hujšakem”, ki ljudstvo šuntajo zoper vero. — Na kakšnem stališču pa stojijo ti “hujšaki” proti veri? Isti se potegujejo in zagovarjajo popolno prostost in svobodo vere, in so za ločitev cerkve od države. Po zahtevah socijalizma bi država ne smela verskih družb niti pitati z maslenim kruhom, niti rabiti proti njim biča, ker le v tem obstoji prava verska svoboda.

Država potrebuje zastopnike vere (duhovnike), da ji pomagajo vzdrževati red in ljudstvo držati v potrebni pokorščini. Ta svoj politički posel so duhovniki vestno vršili in ga še vršijo! Kaj pa so napravili iz kristjanstva, iz vere ubogih in trpečih? Kaj mislijo gospodje duhovniki o zapovedi: “Ne ubijaj?” Kakšno razmerje vlada med njimi in bogataži, navzlic Kristusovemu zatrdilu, da prej pride kamela skozi šivankino luknjo, nego bogatinec v nebesa? Kako glasujejo v postavodajalnih korporacijah, kadar se gre za to, da zatrejo svobodo mnjenja, ali kadar se gre za podraženje živil na škodo ubogim?

Cerkev pa kot protislužno zahteva, da stopi država v njeno službo. In kako ustreza država tej cerkveni zahtevi? Država zabranjuje slehernemu, ki si drzne imeti drugačno versko mnjenje, kakor ga zahteva vladajoča cerkev, pristop k državnim službam, — brani njene nauke in naprave pred svobodno besedo s posebnimi zakonitimi določbami, — in pobira davke pri svojih podložnikih brez razločka na vero davkoplačevalcev, in en del tako iztirjanega denarja pripada cerkvi.

Ako pa se razne verske sekte med sabo stepajo, kako njih zastopniki po drug drugemu pljujejo! In kadar pride med cerkvijo in državo do boja (kar se v zgodovini često dogaja, sedaj Francosko), kakega orožja se poslužujejo obojestransko! Zgodovina teh bojev je polna grozodejstev, napisana z ognjem in mečem, s strašnimi mukami “svete” inkvizicije, s prepaditvami papežev in z najhujšimi poniževanji!

Toda nad vsemi temi zelo nekristjanskimi zmotami, nad strastjo in surovo silo zmaguje zdrava pamet in civilizacija. Najvišjo versko svobodo, jedino možnost za popolnejšo in pravnejšo vzgojo človeštva po veri, nam nudi to, kar zahtevamo v svojem socijalno-demokratičnem programu.

In zato se nas psuje z roparji, morilci, brezverci!!

Ako noče vera biti le spakedra na pošast, potem ne sme biti prav nič drugega nego stvar najsvobodnejšega prepričanja. Kjer se sila začne, tam se vera konča. Če kdo

ne more verovati, sme smatrati to verni kristjan za obžalovanja vredno zmotu, in ta pravovernik nima le pravice, temveč s svojega stališča tudi dolžnost, blodečega s prigovarjanjem spraviti na pot, ki se mu zdi prava. Toda vsaka vera se oskrinja, ako si njeni pristaši skušajo z grožnjami in silo pridobiti pripadnike. Vsaka vera se oskrinja po svetohlinskih, licemerskih vernikih, katerim je vera le sredstvo v dosego posvetnih koristij. Vsaka vera se oskrinja steno, da sprejema cerkev denar, katerega država drugovernikom ali nevernikom v obliki davkov ugrabi. Kateri pošten duhovnik katerežekoli vere bi se osmelil ugovarjati tem resnicam!

Toda mogoče — so si v strahu zastopniki vladajočih cerkv — da bi njih uredbe in nauki zarače svetlobe svobodnih raziskav ne prenesli? Morda se bojijo, da bi njih cerkve postale prazne, ako ne bo nikdo več prisiljen, hoditi vanje? Morda se tudi bojijo, da postanejo njih denarni dohodki pičli, če bodo le od prostovoljnih prispevkov odvisni? Ako se vsega tega bojijo, potem so sami neverniki in licemerci, potem niso svečeniki, marveč farji! V resnici veren človek, ki je prepričan o zmagi svojih naukov in ki je uverjen, da izvirajo ti nauki od Boga, tak človek ne potrebuje niti žendarmije, niti kazenskih sodnikov, niti državnih pravdnikov in niti davčnih eksekutorjev. V resnici veren človek mora želeli le to, kar želi socijalizem. Le licemerski verniki in trgovsko navdahnjeni farji, ki iščejo v veri svoje zasebne koristi, ne morejo in nečejo se s socijalizmom sprijazniti.

Tako je socijalizem osvoboditelj tudi na cerkvenem polju. Iz navidezno verne cerkve, ki mora služiti vladajoči oblasti, hoče napraviti v resnici svobodno versko občino z enakomislečimi ljudmi, katerim ne more v verskih rečeh nikdo ukazovati.

Kaj nam torej morejo očitati zastopniki vladajočih cerkv? Naravno, mi svojih sovražnikov ne ljubimo! Ali storijo to sami? Mi ne izkazujejo dobrot tistim, ki nas sovražijo! Ali jih nam oni izkazujejo? Mi se ne odpovemo zemskemu uživanju, bodočemu nebeskemu veselju na ljubo! Mi ne prekolnemo kapitalistov radi njihovega bogastva! Mi ne pričakujemo od njihove milosrčnosti, da dajo revežu zadnje, kar imajo! Toda ali delajo vse to oni sami? Le pred vladajočo silo se moramo ukloniti, — in to je jedino, kar želimo mi, oni pa ne! Nasproti bedastemu, smrtnemu sovraštvu, kojega smo deležni pri večini duhovnikov in njih pristašev, naglašamo mi v železnem samozatajevanju ona načela najpopolnejše svobode in neupogljive resnice, ki so izražena v našem programu. Mi ne silimo nikogar verovati niti mu v to svetujemo, a tudi ne branimo vere nikomur. Iz naše lastne zgodovine vemo predobro, kako malo premore surova sila proti prepričanju.

In zato naj bo vedno prepuščeno svobodni razsodbi človeštva, kedo izmed nas, socijalizem ali cerkev se je bolj približal vzgledu onega moža, ki je umrl na križu za svoje prepričanje.

O dednosti jetike.

Na zborovanju proti jetiki v Parizu se je govorilo, da jetika samaosebi ni dedna, pač pa, da se je otrok šele po rojstvu tekom časa maleze od staršev. Treba je otroka jetičnih staršev le pravočasno oddati v oskrbo zdravim kmetom na deželo in zlo je odstranjeno.

Otrok podeduje od bolnih staršev kvečjemu razpoložnost do boleznih, t. j. njegov organizem je manj sposoben braniti se jetike. Otrok pride zdrav na svet. Lep dokaz temu je letno poročilo deške sirotišnice v St. Martinu na Francoskem. Omenjena sirotišnica oskrbuje posestvo 54 hektarjev in sprejema dečke-sirote od 6. do 10. leta, kjer ostanejo do 18. leta. Tekom 33 let se je vsprejelo v zavodu 127 dečkov, vse od staršev iz nižjih slojev. Od 91 družin, izmed katerih

se je vsprejelo teh 127 dečkov, bilo je 79, torej 86.8 procentov okuženih po jetiki, 22 očetov in mater je umrlo pred vsprejemom dečka v zavod, 31krat oče, 26krat mati po vsprejemu. V zavodu so se strogo držali pravila, da so imeli gojenci dovolj prostornih stanovanj in čistega zraku ter da so dobivali zadostno tečno in zdravo hrano. Pri vsem tem niso presegali troški dnevno za vsakega gojenca 1.25 frankov. Druga, nič manj važna odredba tega zavoda je bila, da se je vse otroke jetičnih staršev posvetilo kmetijskemu stanu. Ko se je gojenec s 13. letom odpustilo iz zavodove šole, izučiti so se morali po svojih možnostih za vrmarije vinogradnike, poljedelce i. t. d. Racionalnost takega postopanja dokazuje to, da je zavodov lazarjet več let zaporedoma prazen. Tekom 33 let je umrlo v zavodu komaj 5 otrok, med temi 3 na jetiki, pri katerih je bilo pa dokazano, da so bili okuženi že pred vsprejemom. Gojenec se je opazovalo tudi pozneje, po izstopu iz zavoda. Dva sta umrla jetična. Ako teh pet odstojemo od skupnega števila, vidimo, da pri 95 procentov otrok bolnih staršev ni imela jetika nikakega škodljivega upliva, dočim je od 20 otrok omenjenih staršev izven zavoda umrlo 10 na jetiki. Jasno je torej, kolikakega pomena bi bili podobni zavodi, v katerih bi se rešilo toliko posameznih ljudi, ki bi bili drugače prepuščeni gotovemu poginu. Na drugo stran bi se pa tudi pešajočemu kmetijstvu pridobilo novih moči, ki bi že iz lastne koristi, sebi v prid posvetili svoje zmožnosti kmetijstvu.

Na zgoraj imenovanem zborovanju se je tudi razpravljalo, bi li bilo mogoče jetičnim ljudem zabraniti zakon. Nemožnost uresničenja te zahteve uvideva vsak. Previdnost v tem oziru je treba prepustiti posameznikom, kar pa zopet obtežuje dejstvo, da so, ravno jetični ljudje najbolj nagnjeni k spolni ljubezni. Je pač težavno, ako ljudi ne svarijo tisoči in tisoči slučajev, v katerih je ravno zakon povod nalezanja jetike. Domači zdravniki in drugi za to postavljeni faktorji morajo skrbeti, da se otroci bolnih staršev oddajo v oskrbo zdravim ljudem, ker so ravno otroci najbolj občutljivi in najbolj v nevarnosti, da se nalezajo jetike. Le na ta način je mogoče uspešno braniti se t morilke in se je sčasoma tudi ubraniti.

Velika razlika.

Jaka in Miha sta delala pri enem in istem farmerju. Trdo delo na polju pa se jima ni nič kaj dopadlo; zato sta sklenila postati raje vlomilca in odnesti svojemu gospodarju denar, kar ga ima v hiši. Čakala sta le ugodnega trenutka, da izvršita svoj naklep. V to se jima je napravnješi zdel polnočni čas. Pot v sobo, kjer je bil spravljen denar, je vodila skoz farmerjevo spalnico. Jaka je šel naprej in opominjal Miheta, da mu naj previdno sledi šele čez nekaj minut.

Ko gre Jaka mimo postelje, zaškrpala je podnica (deska v podu). Farmer se zbudi in upraš: “Kedo je tu?”

“Mijav” — zastoka Jaka žalostno.

“Mačka je” — pomiri farmerja njegova žena, in kmalu sta oba spet zaspala.

Zdaj se priplazi Miha. Spet zavcili podnica, kar farmerja vdrugič zbudi in on zopet zaupije: “Kedo je?”

“Še ena mačka”, — odgovori Miha nepremišljeno, — in tako je lep načrt splaval po vodi!

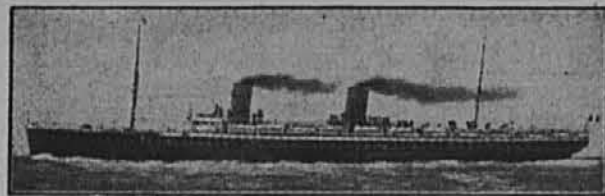
ODPRTO PISMO SLOVENCEM.
Cenjeni gosp. Dr. E. C. Collins
New York.

Jaz Frank Novak Vam naznanjam, da sem porabil Vašo zdravila po Vašem navodilu in tudi povem da sem ozdravil po njih ter se Vam srčno zahvalim za Vaš trud in zdravila ter Vaš pozdravljam ostajajoč Vam iskreni prijatelj.
Frank Novak,
Box 39 Lock No 3, Pa

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence 30.000 ton. La Lorraine 22.000 ton.
La Savoie 22.000 ton. La Touraine 15.000 ton

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 32 Broadway St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Pavl Sarič, agent na 216—17. cesta, St. Louis, Missouri.

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove
po
najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18. St., prodaja prevoznih listkov

ČEŠKA, SLOVANSKA BANKA.

Menjuje tuj denar, iztirja glavnice in preskrbuje vrednostne listine pocelam svetu sosebno pa v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Sestavlja plačilne in druge pravne listine. Izterjuje dedščine. Zastopstvo prekmorskih družb: Bremen Hamburg Rotterdam in francoske črte.

F. J. SKALA & CO.

320—322 W. 18th Str. Chicago, Ill.

14. ulica vogal
Blue Is. Ave.

Yondorf Bros

Najboljše obleke
za primerne
cene.....

Najboljše izbira možkih oblek
in sukenj na zapadni strani,

Ena cena za vse. Možke obleke
modnega kroja od

\$10.00 do \$28.00

Zimske suknje za možke naj-
boljšega kroja

\$8.00; \$15.00
do \$25.00

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co

669 Loomis St. Chicago, Ill.

JOHN KAKER, EDITOR.

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Prvi svobodnomislalni list za slovenski narod v Ameriki.

Glas Svobode" izide vsaki petek

velja za AMERIKO:

za celo leto\$1.50

za pol leta75c

ZA EVROPO:

za celo letokron 10

za pol letakron 5

Naslov za dopise in pošiljkatve je

'Glas Svobode'

669 Loomis St. CHICAGO, ILL.

Dopisi.

Bisbee, Ariz., 12. okt.

Dragi sobrat urednik "Glas Svobode"! Že prej večkrat sem rad čital Vaš list; s posebnim zanimanjem pa ga prebiram zadnje čase, ko toliko pišete o razmerah na dobrobi znamem Calumetu. Me prav veseli, da jih tako dobro zafrkavate. Vsled tega želim postati naročnik edinega lista, ki ne prikriva hinavsko očitne gnjilobe in krivic, kakor to delajo drugi slovenski listi po Ameriki. Le tako naprej! Marsikdo se bo še prebudil iz teškega spanja.

Pozdravljam Vas

Anton Mutz,

Calumet, Mich., 16. okt.

Kjer se nahaja mrhovina, tam je tudi dosti vran in krokrajev.

Tako je tudi pri nas v Calumetu, kjer vkljub prihajajočemu mrazu čuti naš Klopčič vedno bolj vroča tla pod nogami. Tu imamo mrhovino, žegnano mrhovino, in okoli te mrhovine je jata krokrajev — ubogih, zaslepljenih ljudi, ktere Luka vporablja za svoj ščit. Ne razsodneci se zdaj ne verjamejo, da je Rev. Klopčič navadna moralna propalica, nečestnik. Ljubimec Šulkove Mary, ktera mu je poročila že več pankrtov, in veliki "bluffer", kadar je treba pokazati nedolžno l'ce. Luka dobro ve, koga je treba nafariati, da mu služi potem za rešilno jadro. Nevedneži so danes se zelo poceni (posebno taki, kteri morejo dobro udariti) in dokler bode vladala nevednost, tako dolgo bode "božjim agentom" cvetela zlata doba. Le vprašajte našega Klopčiča, in on vam pove, da je res tako. Povedal vam bo tudi, kako je tega ali onega calumetskega rojaka tako nafarial, da dotičnik ni vedel, ali je v hlačah ali v kiki. Tako n. pr. se še spominjamo piknika, kteri je bil a. julija t. na Tamarack parku. Tja je prišel tudi Luka Klopčič z svojimi Maričetom. Podala sta se najprvo na prostor, kjer so tožili pijače, in ljudje se niso mogli načuditi, s kako vrnemo je "father" "trital" Maričeta in druge okoli sebe. Posebna zanimivost je bila tisti dan gledati Luka, ko je prišel v "rože". Lovil se je z Maričetom po parku in ljubčeval z njo, kakor da je doma na zofi. Pozneje se je z njo zgubil nekam za "fence"; toda sreča mu ni bila mila, kajti — padati je začelo kamenje, in Luka je moral odkuriti. Nato se je spravil na plesišče in tam tako dolgo nagaal plesalkam in članom godbe, dokler ni moral zopet pobrati pite.

Vse te Lukatove valne je na opazoval eden "cekmešter". Mož se je prijel za glavo in začel misliti, jeli kaj takega mogoče verjeti ali ne, dasiravno se na zdrave oči vidi. Zmagala je za enkrat pametna misel, in mož je nekaj časa potem prijel "fathra" radi domodkov na pikniku. Toda strmitel! Luka je začel prelivati svoje maslo in farbal je tako dolgo, da je bil "cekmešter" kar ginjen; oblije se na solze in napol onesvežen je "kričnil" Klopčiču roko s pristavkom, da kar se tudi z lastnimi očmi vidi — se ne sme

vse za resnico vzeti!

In takim ljudem naj se potem skuša še kaj dopovedati?

O vi slepci, zaslepljeni! — Slabši ste še, ko vaš "božji svinjar", Klopčič sam, kajti vi mu dajete potuho in pomagajte mu zakrivati lumparije, ktere nikakor ne služijo katoliški veri v čast. Slepci! spregledajte vendar enkrat!

Luka še vedno molči — in farba naprej. Ta človek ima v resnici strašansko debelo kožo, gorostasnejšo od zmaja v orijentaliskih pravljicah. Vse "žehanje" ga nič ne gane. O ti naična "nedolžnost", ti! Pa kaj hočemo! Cigan ostane cigan; vrzi ga pri sprednjih vratih ven — on se vrne pri zadnjih vratih nazaj. — No, le počakaj; kurili ti bomo zdaj vse drugače pod petami...

Resnicoljub.

Calumet, Mich., 14. okt.

Luka Klopčič vedno trobi, da se jemmo farani prepri v naši slovenski naselbini. Uprašamo, kedo pa dela neslogo v naši cerkvi, katera ni še dogotovljena, in tudi — kakor se kaže — ne bo, dokler bo Luka in njegovi petolizci na krmilu? Luka, ali skrbiš ti za cerkev, da bi se prej dogotovila? Ali si nas ti vzpodbudil, da smo si mi Slovenci tukaj omislili zidanje lepe cerkve, na katero si ponosen sedaj ti, in katero se daj ti škrunjaš z...?

Spregledali smo te v svojo sredo z veseljem, misleč, zdaj bomo imeli mladega, dobrega duhovna. Bil si bogato obdarovan, ko si pel novo maslo tu na Calumetu. Ali varali smo se. Kmalu po svojem prihodu se je močiček pokazal, kaj bode Neko nedeljo se je izrazil: "Dragi farani, maš mi primanjkuje. Dajte, plačajte maše za vaše rajnike, kteri v vicah tpe (in čakajo Lukinega odrešenja!); zastoj ne morem maševati." — In res ni. Baš takrat je ubogi Luka imel strašno dosti potov — hudiče izganjat, ali ka-li?!

Letošnjo spomlad so bile "pasijonske igre" — moving picture — v naši cerkvi. Luka je na vse pretega priporočeval obilno udeležbo, češ stvar gre za cerkev! Farani so ubogali in prišli v velikem številu dvakrat v cerkev, plačavši 25c. vstopnine. A kam je ta denar prošel — ne vemo. Luka je imel vse sam na skrbi, seveda tudi denar. Ako bi bil pošten, bi ljudem gotovo moral povedati: to in to stane toliko, toliko sem prejel, in toliko je ostalo. Če bi storil to, bi farani ne bili tako nezadovoljni kot so. Klopčič pa, v svesti si svoje moči nad kimovci, si misli: "saj ni potrebno; saj imam nekaj mož na vrvi, ki vsako moje tudi najgrše početje odobravajo!"

In kaj si je močiček izmislil na cvetno nedeljo? — Izpred oltarja je naznanil, da vsak, kdor hoče imeti "žegnano bilko", mora plačati najmanj 5c; če plačajo pa več, bo za njih duše tem bolje! Poznali smo prednike njegove, v času, ko nismo še imeli cerkve, katera je zgorela. — a nikdar nobeden si ni dovolil kaj takega, kar si dovoljuje Luka s svojim pomagačem Krakajem, ki je to šego prinesel menda iz Clevelanda.

Na velikonočno nedeljo je kakor navadno blagoslovil jestvine, a tudi ne zastoj; sleherni ženica je morala Klopčičev blagoslov drago plačati.

Ali je to prav, slovenski farani na Calumetu, da nas ima eden nevednež vse za osle? Kedo torej trosi prepri in neslogo? Kedo daje povod, da se ljudje opravičeno razburjajo? Mar se more imenovati prepriljivce one, ki ne trpijo pohujšljivega življenja od človeka, kteri bi moral biti vsem drugim v dober vzgled? Calumetčani, na kateri strani je pravica?

Neka ženska, ki je prej orgala za \$15 na mesec, je našla Luka in Mary skupaj z viti v nekaj čuden klopčič! — Luka je precej rekel: "Proč z organistko, — mi hočemo organista!" In novi organist zna ravno tako dobro skubiti ko Luka.

Navada pri vseh poštenih duhovnikih je, da plačujejo svoje ministrante iz lastnega. A tudi tukaj dela Lukec častno izjemo. V ta namen odreja kolekturo v cerkvi, in dobri ljudje mu denar kar sipljejo

— da zamore božji namestnik u-

dobnejše živeti! — Je-li to prav?

Se enkrat, Luka, kedo seje prepri v naši fari?

Calumetski rudar.

Pueblo, Colo., 3. okt.

Nekaj našemu Cirilusu!

Star pregovor pravi: Ako prideš med pametne, zadrži se pametno; če prideš med norce, moraš biti tudi ti norec. — Tako se naj ravna tudi naš Ciril. Kadar pride društvo sv. Petra in Pavla v cerkev, morate si misliti, da so prišli notri pametni možje, ki vidijo malo dlje, kakor Vi, Cirilče, mislite. Zato Vam ni treba razbijati po tistem revnem oltarju, kakor kakšen norec. Mi smo tiste "ginjlive" bajke, ki jih Vi pripovedujete izpred oltarja, že davno pozabili, spoznavši jih kot lažnjive in kot navadno farbarijo. Razsodni možje pa ne marajo za laž in ne trpijo farbanja. To si prihranite za svoje "božje voleke".

Iz starega kraja ste dobili pismo v katerem Vam Vaš duhovni tovariš toži, da šteje njegova fara sicer pet tisoč faranov, da pa jih je bilo pri spovedi samo dve sto. Ta Vam znači, da je v tisti fari samo dve sto slepcev; drugi so že spregledali.

Govorite in moledujete, da bi radi imeli zlat kelih. — Kaj mislite, gospodine, da bi bil kalifornijski šampanjec boljše iz zlatega, kakor je pa iz tega, ki je samo pozlačen? Mi pijemo iz plehnate posode, katera je dobra tudi za postopake. Ako pa ni za Vas dobra, pa si jo kupite sami; drobiža imate dovolj.

Od svojega rojaka sem zvedel, da je videl na Vaši pisalni mizi "Glas Svobode". — Za Božjo voljo, g. Ciril, vendar ne da bi ga brali, a ne plačali? To bi bil smrten greh! Pošlite takoj naročnino, ki znaša le \$1.50 za celo leto.

Samotarec.

NAZNANILO.

Podpisani naznanjam rojakom po Ameriki, da sem pripravljen vsakomur, ki bi se hotel naseliti na kmetije, posredovati brezplačno. Prodajam zemljišča od 10 do 50 tolarjev (acer). Tudi dajem zemljišča v najem. Nadalje, ako si kedo izbere (homestead) 160 acers, pripravljen sem mu pomagati kakor sem rekel brezplačno.

V vseh tozadevnih informacijah obrnite se zaupno na

M. P. Pazderic

P.O. Box 192 Larimore, N. Dak.

ROJAKI OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS!

Ako mi naznanjamo po časopisih, da smo zmožni ozdraviti vse tajne bolezni mož in žensk, storimo to le zato in edino s tem namenom, da one osebe, ki imajo bolezen, katero mi z največjo izurjenostjo in spretnostjo ozdravimo, lahko vedo kam naj gredo, da bodo ozdravile. Mi vabimo rojake k nam, in resno želimo pomagati našim bolnim rojakom. Že nad 25 let smo zdravili vse tajne bolezni mož. Celo življenje smo zdravili bolezni in lahko s ponosom rečemo, da ni bolezni, da bi jo mi ne ozdravili. Mi trdimo, da lahko ozdravimo vse tajne bolezni mož in žensk, kajti to so edine bolezni, katere mi zdravimo.

Naš zavod je najstarejši kar jih je v Zdr. državah. Mi smo dovršili višje šole v Evropi in pride mo iz Vaših krajev. T raj rojaki, ako imate kako bolezen izmed onih katere so imenovane spodaj, ne pomišljajte niti trenutek, temveč obrnite se takoj do nas, in razložite nam v vašem materinem jeziku svoje bolečine in nadloge. Mi vam bomo pomagali v najkrajšem času. Bodite previdni! Oglasite se pri nas, predno se obrnete do kakega drugega zdravnika.

Zastrupljenje krvi, krč, božjastnost, slaboumnost, zguba moških moči, vse bolezni v želodcu in na jetrih, bolezni v hrbtu in sploh vse tajne bolezni pri moških in ženskah. Preiščemo zastoj in damo tudi nasvete brezplačno.

Uradne ure od 9—5 ob delavnih dneh, 7—9 zvečer vsak dan. Ob nedeljah od 10—2.

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

DR. DRILL, slovenski zdravnik, s katerim se lahko pogovorite.

703 Penn Ave., 2 nadstropje, Pittsburg, Pa.

Ako se ne morete oglasiti osebno pri nas, pišite nam. Mi vas tudi lahko pismeno ozdravimo. Opišite vaše bolezni v vašem materinem jeziku; pristavite tudi, kako dolgo ste bolni in koliko ste stari ter naredite pismu naslov:

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

703 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Slovenec in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše pijače, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

\$6.00 SEST DOLARJEV

je sedajna vrednost

1 DELNICE PAROBRODNEGA DRUSTVA

American Navigation Company.

Kdor želi delnice kupiti še prej, predno cena istim zopet poskeči, naj takoj odpošlje naročilni listek in denar na

American Navigation Company

108 Greenwich Street,

NEW YORK CITY.

Vsaka delnica je popolnoma plačana in ni treba nikakega poznejšega doplačila.

Naročilni listek

(Incorporated under the laws of the State of Maine)

American Navigation Company

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že \$1.500.000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod!

S tem se naročim na delnice družbe 'American Navigation Co' ter Vam zajedno pošljem znesek \$..... kot plačila za naročene delnice, katero mi blagoslovite vposlati takoj.

Razume se, da mi ne boste ako prekoračijo naročnine spenaj imenovano glavnico. Icniti vposlano svoto v celem znesku

Ime.....

Ulica in št.....

Mesto in država.....

Dne.....190....

Ceki, menice (trate) in poštne nakaznice naj se pošljajo direktno na:

American Navigation Co., 108 Greenwich St. New York.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
 Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.
 Nadzor-
 niži: DAN. BADOVINAC, 206 Chestnut Str., Kewaree, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 1411 Clarence Ave. Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Pomožni
 odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 9002 Straud St. So. Chicago, Ill.
 Bolniški
 odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

Osrednji odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vsa društva, ki imajo vprašanja do pobora, da pravočasno dopošljejo svoje dopise enotnemu tajniku.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Sprijenost rimske duhovščine.

Na drugem prostoru prinašamo kratko poročilo, da je bil izanski župnik dr. Mauring pred ljubljanskim sodiščem obsojen na dva meseca teške ječe radi krive prisege. S to zadevo se ljubljanski dnevnik obširneje peča, opisujoč vobče gnjilobo in demoralizacijo kranjske duhovniške stranke. Ker pa je naša ameriška katoliška družba s svojimi še bolj propalimi duhovniki na čelu, verna slika popačenosti kranjskega katoličanstva, naj nam bo dovoljeno, priobčiti nekaj karakterističnih odstavkov iz dotične, nad vse stvarne kritike.

Duhovnik — krivoprisecnik! Že to dejstvo samo je tako, da človeka kar zazebe; kajti v ljudskih očeh je ni večje moralne pokvarjenosti, kakor če duhovnik, ki hoče biti npravi voditelj ljudstva in ki bi moral biti vzor poštenosti, čednosti in čistosti srca, sam tako globoko pade, da kliče Boga za pričo in se vpričo njega — laže!

"Vera je podlaga npravnosti; kdor ni veren, ni pošten; brez vere ni morale" — tako in enako oznanjuje duhovnik dan na dan. (Tudi Klobučar zlasti to najbolj poudarja.) Tu pa je eden izmed njih šel in je hladnega srca stopil pred razpečo in po krivem prisegel.

Župnika Mauringa je zalotila roka pravice; ali stem se ni rečeno, da je mož tudi vobče navno slabši od različnih njegovih tovarišev; kajti če pogledamo okoli sebe, vidimo dosti gospodovih mazilencev, ki sicer niso nikdar po krivem pričali, katerih življenje in dejanja pa so v moralnem oziru na isti čen na nižji stopnji kakor življenje in delovanje krivoprisecnega izanskega župnika dra. Mauringa.

Slučaj dr. Mauringa je pa tudi še v drugih ozirih podoben in zanimiv. Predvsem nam kaže grozno demoralizacijo (popačenost ali duševno pokvarjenost), ki jo proučajo duhovniki Mauringovega kalibra, duhovniki, katerim je v mislih le politika in lastna korist. Vse Mauringovo bivanje na Igu je nepretrgana vrsta večjih in manjših škandalov. Mauring je takorekoč dannadan bil v obraz morali in dostojnosti, veri in poštenosti, — a vzlic temu je več na njegovih faranov vse to spodn gledala, ne da bi se nad tem smotila, in se zvesto pokoravala takemu dušnemu pastirju. (Primerjaj Klopčiča in njegove kimovce!) Ali ni to dokaz, da je v takih katoličanih zamoren vsak čut za pravico in spodobnost, če oznanjevalec vere in učitelj npravnosti te ljudi demoralizira do kosti? Enake razmere v dimo tudi drugod — na svojo žalost in na žalost vseh, ki bi radi videli, da bi bilo naše ljudstvo razumno in pošteno, marljivo in krepko, varčno in npravno.

Obravnava proti dr. Mauringu je odprla tudi vprašanje počenja duhovnikov pri klerikalni gospodarski organizaciji. Dr. Mauring je imel seveda svoj konsum in svojo posojilnico. Pozor! je, kar je hotel. Organizacija s njim je ne-

laterim, da so jo poriščali in kmeta varali. Če s. upa celo duhovnik falsificirati hranilne knjižice (Mauring je namreč falsificiral vložno knjižico radi nekaj goldinarjev sebi v prilog, in pri procesu, ki je nastal radi teh čen se ne motimo 27 fl., je Mauring krivo prisegel), — potem si je lahko misliti, v kakem stanju so te zadrage. Pri klerikalnih zadrugah počenja duhovniki sploh kar se jim ljubi; zato ni tam nič reda in nič kontrole, zato je tam goljufanje na dnevnem redu, in zato je bilo že toliko polomov, in je šlo in še pojde toliko teško prisluznega kmetskega denarja v nič. A pomagati se ne da, ker naš kmet v svoji zaslepljenosti in v svojem suženstvu pod duhovsko nadvlado še svojih osebnih koristij več ne pozna ali pa si jih ne upa braniti nred duhovnikom.

Dalje pa je obravnava proti Mauringu tudi z bengalično lučjo posvetila v razmere med duhovščino samo. In pokazalo se je, da so te razmere take, da se morajo človeku gabit. Dresirani v hinavščini in izvežbani v ligurijanski morali, znajo duhovniki navadno prikrivati, kako žive med seboj. V Mauringovem slučaju se je pokazalo, da je teško kje dobiti toliko zavisti in hudobije, kakor v katoliškem taboru. Kaj je bolj karakteristično kakor to, da je duhovnik Knific demunciral duhovnika Mauringa žandarjem in ga spravil radi krive prisege v ječo?

Potem konstatira omenjeni ljubljanski časnik, — ki je notabene živel z dr. Mauringom v najljutejših bojih, — da mu je župnik Knific tajno po svojih zaupnikih že davno prej preskrbel vsa obežilna gradivo, s katerim bi lahko takoj spravil Mauringa v ječo radi krive prisege. A kar se je zdelo Mauringovim odkritim nasprotnikom preizkотно, da bi se svojega sovražnika lotili radi par kronic in ker niso mogli vzeti na svojo dušo in na svojo vest, da bi unčili tako že itak nesrečno eksistenco, kakor je dr. Mauring, — tega se je z neusmiljeno hudobnostjo poslužil Mauringov duhovni sobrat njegov vsaj navidezni prijatelj, župnik Knific, — samo zato, da bi potem on dobil mastno župnijo na Igu!

(Dalje pride.)

ROJAKI, NAROČUJTE SI
 "GLAS SVOBODE."

Vedno pri ro i.

Zdravnik more bivati daleč, ako paimate dobro zanesljivo nemško domače zdravilo.

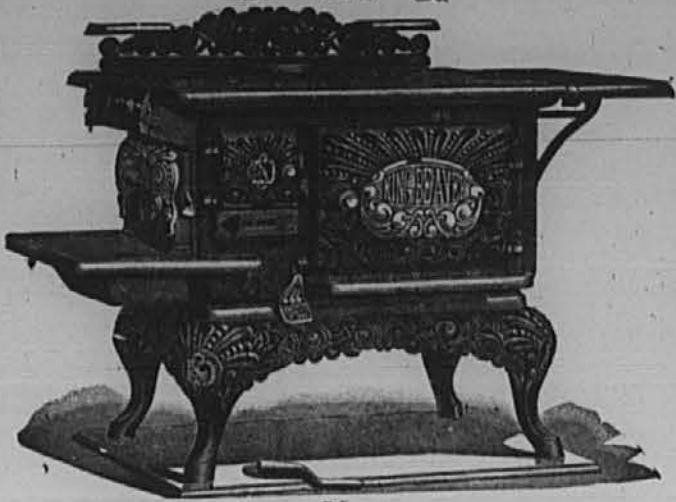
DR. RICHTER-JEV
ANCHOR PAIN EXPELLER

v svoji hiši, ga morete vedno celo v težkih slučajih revmatizma, nevralgije, protina, lumbago, bolečin v hrbtu in nahodu vporabljeni.

35 leten vspeh. 25 in 50c.
 F. Ad. Richter & Co.
 215 Pearl Str.
 New York City.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri

N.A.S.

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Pozor!

Pozor!

Slovenci.

"Salon" z MODERNIM KEGLJISČEM

Sveže pivo v sodčkih in buteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljše in najfinejše unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

POROCNE SLIKE

izdeluje v najlepših pozicijah. Vredna pečeta je lepo in naravno zgotovljena. Vsakevrstne družinske in društvene slike v poljubni velikosti za nizko ceno. Tudi povčuje nanjše slike v naravno velikost

The Reliable Photograph.

391—393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavljali, kako po cenah se blago dobi. Ali se spominjate, kako slabo blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničesar ne kupim". Večina nas ima tako skušnjo, in če je vi niste imeli, štejete se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Nekatere prodajalne trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo vé, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji vže 15 do 20 let in to dokazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si ogledajte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slamnikov, klobukov, letne spodnje obleke itd.

Pridite in ogledajte si naše vzorce za možke obleke.

Slika predločuje zlato damsko uro (Gold filled.) JAMCI SE ZA 20 LET.

V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek — Elgin ali Waltham. Te vrste ura stane le \$14.00

V obilo naročbo se priporoča vsem Slovincem in Hrvatom dobro znani

Jacob Stonich,

72 E. Madison St. Chicago, Ill.

Zastonj dobite.

Veliko sliko, ako naročite dvanajst kabinetnih slik, pri fotografu

193661

Dobro delo, zmerne cene.

MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELJE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregon ul. V MILWAUKEE, WIS.

Znižane cene za poročne slike.

STARA IN IZKUŠENA CUNARD LINE

ustanovljena leta 1840.

PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN GIBELTAR, GENOVA, NAEPEL ITD.

LEPI, VELIKI IN NOVI

PARNIKI NA DVA VIJAKA

"CARPATHIA"	13,600 ton.
"SLAVONIA"	10,600 ton.
"PANNONIA"	10,000 ton.
"ULTONIA"	10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo NARAVNOST V ITALIJO.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri Vam dajo potrebna navdila o cenah in času kedaj parniki odplujejo.

Se iščajo agentje!

F. G. WHITING, ravnatelj. 67 Dearborn Str. CHICAGO.

P. Schoenhofen Brg. Co's.

Najboljše pivo je

Ise prodaja povsod.

Phone Canal 9 Chicago, Ill.

Edward Pauch

—gostilničar—

663 Blue Island Avenue CHICAGO, ILL.

MATIJA KIRAR

GOSTILNIČAR

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk. Točl dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje.

Izvrstne smodke.

TELEFON ŠTEV. 777

HUSPOSKA BRATJE. Slovenski fotografični atelije mej Slovinci dobro znan. Izdeluje najlepše slike različnih velikosti po najnižjih cenah.

1841 Euclid Ave. CLEVELAND, O.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posvetva in zavarovalne police.

VESTI IZ STARE DOMOVINE IN iz jugoslovanskih pokrajin.

Brata je ustrelil.

Jazo in Luka Račić v Jurkovcu pri Požegi na Hrvatskem sta se prepirala zaradi neke škode na polju. Luka je iz sobe zmerjal brata, ki je stal na dvorišču, ta pa je pomeril samokres vanj in ga zadel v prsi, da je čez par ur umrl.

Nesreča v reški ladjedelnici.

Pri gradnji nove ladje "Danubius" se je zrušil 10 metrov visok oder ter podsl pet delavcev. Fran Gregorič, J. Serdoc in Anton Tramontini so smrtno nevarno ranjeni.

Nov parnik.

V Lloydovem arzenalu pri Sv. Andreju v Trstu so spustili v morje nov parnik, kateri nosi ime "Vorwärts".

Ogenj.

Na Viru pri Domžalah je posestniku Ivanu Štifterju pogorel pod. kozolec, šupa, drvarnica in hlev ter mnogo poljskih pridelkov. Škode je 3600 K. Ogenj je nastal najbrž vsled tega, ker je nekdo vrgel gorčo smodko na pod.

Nov denarni zavod v Postojni.

Občinski odbor postojnski je v svoji zadnji seji soglasno sklenil ustanoviti v Postojni "Občinsko hranilnico". Novemu denarnemu zavodu, ki bo v prvi vrsti namenjen realnemu kreditu, želimo najboljših uspehov.

Požari v Galiciji.

Vsled neuspeha agrarnega štrajka v istočni Galiciji se dogajajo iz masčevanja pogostoma požari na velikih posestvih. Tako je požar na posestvu grofa Potockega napravil velikansko škodo. Sodi se, da požigajo rusinski agitatorji.

Po Jegličevem receptu.

Kakor znano, je ljubljanski škof Jeglič ustanovil pri St. Vidu "katoliške" šolske zavode, za katere je beračil po vsem Slovenskem, rekši da bodo v tej šoli učenci imeli vse zaostoj. Berači in iztiskava denar iz nevednega ljudstva še sedaj, četrsto stariše takih dijakov, ki imajo svoje otroke v tem zavodu, to šolanje stane ravno toliko ali pa še več, kakor bi jih stalo šolanje na kaki državni gimnaziji. — Po Jegličevem vzoru je tudi goriški nadškof Sedej ustanovil v Gorici malo sementišče z gimnazijo, a z nemškimi poukom. Beračilo se bo seveda tudi tukaj po vseh cerkvah, lažji bodo okrog umirajočih in sploh gledali povsod, kje bi se kaj dalo iztisniti za popolnoma nepotrebne zavode; v Gorici imajo že itak dovolj nemških šol. Takozvane "katoliške" šole nimajo drugega namena, nego vzgajati mladeniče v fanatične pripadnike klerikalne stranke in jim vcepljati že v mladosti najdivjeje sovraštvo proti drugače mislečim. Verski moment je tudi v državnih avstrijskih šolah itak še preveč uveljavljen, zato so vse katoliške poneumjevalnice in hujškalnice popolnoma odveč.

Volilna reforma

v avstrijskem parlamentu še vedno ni pod streho. Prestati bo morala še hude boje. Vsaka stranka gleda, da se pri tem okoristi, kolikor je pač mogoče, in vsled tega so spreminjevalni in dodatni predlogi na dnevnem redu. Klerikalci so stavili predlog na volilno obveznost, t. j. vsak opravičen državljani bo moral voliti, ker bi se ga drugače kaznovalo. Proti temu predlogu je nastopil med drugimi tudi dr. Tavčar, rekoč, da volilna dolžnost zasleduje reakcionarne namene, in bi pri volitvah prišli do veljave tisti ljudski sloji, ki se politično ne zavedajo in ki so v popolni oblasti klerikalcev. Kdor je zaveden, se bo itak vsak poslužil iz lastnega nagiba svoje volilne pravice. Obravnavalo se je tudi o pluralni volilni pravici. Dotični predlog gre na to, da se naj volilna pravica izvršuje osebno in da imajo nekateri volilci po več glasov — seveda le tisti, ki imajo več premoženja in ki stojijo v družabnem življenju na višji stopinji od "navadnih" ljudi! Ako obvelja to, potem se stvar ni prav nič spremenila. Kar se je dalo do-

sedaj brezpravnim, za toliko so se pravice povišale privilegirancem — in razmerje je skoro isto. — Krpucajo in krpucajo, a nazadnje bo vse skupaj za nič.

Napaden orožnik.

Dne 3. septembra ponoči so napadli fantje iz Tomažje vasi pri Beli cerkvi tamkaj patrolujočega orožnika Ivana Broliha ter ga kamenjali. Ker le niso odnehal in ko je bil orožnik dvakrat s kamenjem zadet in lahko poškodovan na glavi, je bil primoran streljati. Florijan Mehak iz rečene vasi je bil skozi obe nogi prestreljen. Šest fantov je bilo isti dan aretovanih, šest se jih je drugi dan samih prijavilo sodni. Mehak se nahaja sedaj v bolnišnici v Kandiji.

"Gelobt sei Jesus Kristus", tako pozdravljajo mlade deklice iz vasi okoli Novega mesta tuje in kar je še bolj čudno, tudi poznane domačine. Če prašate te deklice, kam hodijo v šolo, dobiš odgovor v samostansko šolo (až pa k nam) v Šmihel. Da se dresira šolska mladina, ki obiskuje samostanske šole, tako, da rabi nabožen pozdrav, je umevno, in da se proučeva v šoli nemščina, sicer ni koristno, ali proti temu se ne da nič ukreniti. Odločno pa se mora obsojati, da se slovenskim otrokom vsiljuje uporaba nemškega pozdrava, pa bodi že "Guten Tag" ali "Gelobt sei Jesus Kristus".

Tatinska predrznost.

Tržaško Vzemno društvo težakov, ki izkrcujejo parnike, ima svoje urade v nekem skladišču v prosti luki. Pred par dnevi so prišli v te urade 4 težaki in zahtevali nekaj denarja na račun. Ker imajo že precejšnje vsote na računu in ker ni bilo blagajnika, niso ničesar dobili od navzočega predsednika in pregledovalca računov. Eden izmed težakov je vsled tega potegnil nož in ga je njegov tovariš pravčasno še ustavil. Uradnika sta, hudega se boječ, odšla iz uradov in upala, da bodo oni štirje tudi odšli; no, prišli so za njima, ko so ukradli iz nekega predala 1000 K denarja. Polica je aretovala dva izmed njih, Danelona in Seršena.

Sevne in psi so ga raztrgali.

Ivana Mahuna v Rumi v Slavoniji je na poti čez polje prijel krč. Da si odpočije, je sedel v bližnjo koruzo, kjer je pa od bolečin umrl. Njegovo truplo so našle svinje in psi, ki so ga vsega raztrgali. Glavo so našli deset korakov proč od telesa, roke in noge so bile odtrgane, trebuh je bil pa razparan in brez droba. Mahun je bil doma iz Moravske.

Z vasilice v smrt.

V Dekanih v Istri je bila veselica, katere se je udeležil tudi 33-letni Josip Vejak iz Spodnjih Škofij. Ko se je ponoči na vozu z mnogimi drugimi vračal domov, padel je med konje in voz, ko je hotel na nekem klancu zavreti voz. Nihče ni tega zapazil. Konja sta ga vlekla kakih 20 metrov daleč. Ko so zapazili nesrečo, je bil Vejak že mrtev. Zapustil je 4 majhne otročice.

Premeščen

je finančni tajnik dr. Janko Ponebšek iz Črnomlja v Ljubljano. Na njegovo mesto pride fin. komisar dr. Robert Kermavner iz Ljubljane.

Zagrebsko vseučilišče.

Hrvatska deželna vlada namerala na vseučilišču ustanoviti stolico za avstrijsko drž. pravo in avstrijski civilni proces, da bi bili absolventje zagrebškega vseučilišča ravni absolventom avstrijskih vseučilišč.

Dosedaj absolventi tega vseučilišča niso mogli vstopiti v avstrijsko državno službo. Po novi naredbi pa bo ta nedostatek odpravljen.

Divjo mačko je ustrelil v aserjevem revirju lovišča vrhniške lovske družbe gozdarski paznik Jabob Krašovec, kar se mora imenovati redkost v naših krajih.

Nadvojvoda Karel Stefan je bil na obisku pri turškem sultanu, ki je odlikoval z visokimi redovi njega, njegovo ženo, hčere in celo spremstvo.

Kedo vam zamore pomagati.

Ako ste bolni, slabi ali v nevolji?

Na svaki način samo oni zdravnik, kateremu so dobro znane vse človeške bolezni, trpljenja in slabosti!

ROJAKI! Pazite komu poverite zdravljenje Vaših bolezni!

Kajti v Vašem zdravju obvisi Vaša prihodnost, kakor tudi Vaše družine, Vaših malih in dragih, za katere se mučite in delate. Zato raj rojaki, ako Vam je potreba nasveta ali zdravniške pomoči, vedite, da je naš stari, izkušeni in po celem svetu znani in slavni:

Dr. E. C. COLLINS Medical Institute,

edini, kateri zamore in kateri garantira, da Vas zagotovo ozdravi od katere koli akutne, kronične ali zastarele bolezni kakor: bolezni na pljučah, prsih, želodecu, črevah, ledvicah, jetrah, mehurju, kakor tudi vse bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi, nervoznost, živčne bolezni, prehudo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, naduho, bronhialni, pljučni in prsni kašelj, bluvanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, giht, trganje in bolečine v križu, rokah, nogah, ledjih in boku, zlato žilo (hemeroide), grizo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, otekline noge in telo, vodenico, bozpan, slabosti pri spolnem občevanju, polnečijo, nasledke onanije (samoizrabljanja), šumenje in tok iz ušes, oglušnje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh na glavi, srbenje, lišaje mazolje, ture, hraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastenični glavoboli, neredno mesečno čiščenje, beli tok, bolezni na maternini i. t. d., kakor tudi vse ostale notranje in zunanje bolezni. On je prvi in edini, kateri ozdravi jetiko in Sifilis kakor tudi vse

tajne spolne bolezni moške in ženske.

POZOR! Zakaj drugi zdravniki ali zdravniški zavodi nimajo pisanih zahval ali slik od ozdravljenih bolnikov! Odgovor! Zato ker niso nikogar ozdravili — potem je popolnoma naravno, da se jim ljudje ne zahvaljujejo.

Tu donasamo par slik onih bolnikov, katere je naš slavni Dr. E. C. COLLINS, M. I., v zadujem času popolnoma im do kraja ozdravil.

Ozdravljen: bolezn v prsih, težkega dihanja in slabosti.

VLADIMIR S. JOVANOVIČ,
New Albany, Ind.

Ozdravljen: bolečin v križu in reumatizma v rokah in nogah, JOZO PERNAR,

Box 212, Richmond, W. Va.

Ozdravljen: težke prsne bolezni in reumatizma v križu in ledjih.

TEREZIJA KUMOR,

10113 Commercial Ave., Chicago, Ill.

Ozdravljen: Rheumatizma in stisnjenja mehurja.

BOŽO DOBRAŠ, Box 51 Boston, N.Y.

Ozdravljen: Dispepsije in želodčnega katarja.

MILOŠ LAVRNIC,

A. V. S. Co., La Jolla, Cal.

Ozdravljen: prebadanja v rebrih.

MARKO TREBOVIČ,

23 River Bank, Kansas City, Kans.

Ozdravljena: bolezn v prsih, težkega dihanja in bolezni srca.

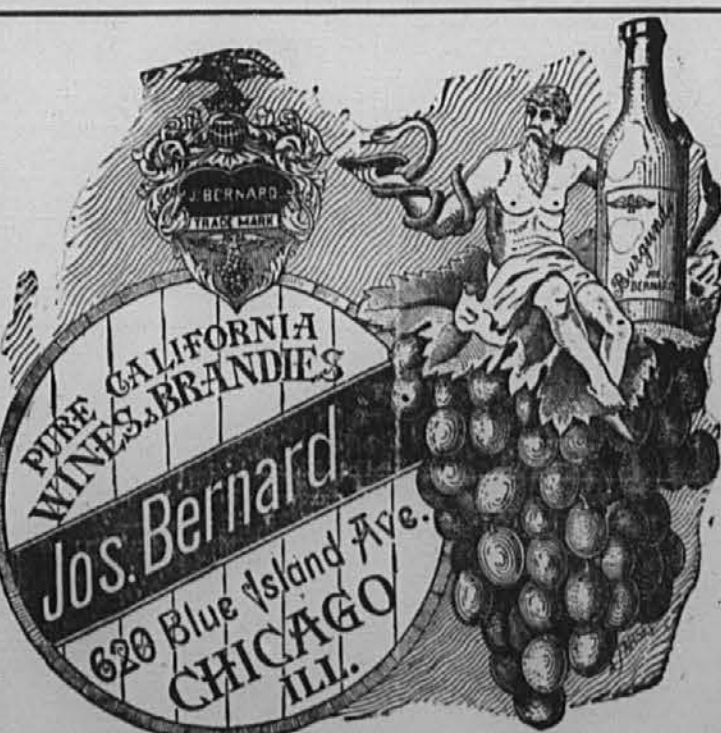
MICHALINA MOKRAWICKA,
45—5th Street, Passaic, N. J.

Imamo še na stotine drugih pisanih zahval od ozdravljenih bolnikov, — katerih pa radi pomanjkanja prostora nemoremo vsi naenkrat objaviti. — Zato raj rojaki Slovenci! Predno se obrnete na kakega zdravnika ali zdravniški zavod — prašajte nas za svet — ako ste bolni, slabi ali nemočni — ali ako Vas drugi zdravniki niso mogli ozdraviti, — točno in brez vsacega sramovanja opišite Vašo bolezen v svojem materinem jeziku — pišite koliko ste stari — koliko časa traja bolezen ter vse glavne značke bolezni. Ako Vam bolezen popolnoma znana, pišite po knjigi Zdravje katero dobite zastonj, ako pisnu priložite nekoliko poštih znamk za poštino. Pisma morajo lujti na slediči naslov:

DR. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE,
140 WEST 34th ST.,
NEW YORK, N. Y.

potem smete z mirno dušo biti prepričani Vašega popolnega ozdravljenja.

Kdor hoče osobno priti v ta zavod, je isti odprt vsaki dan od 10 predpoldnem do 5 popoldnem, — ob nedeljah in praznikih od 10 do 1.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice. Vsi dobro došli!

Cemu pustiti od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Vsem rojakom priporočam svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 257 - 1st Ave, Milwaukee, Wis.
Postrežba točna in solidna.
Vsak potujoči Slovenec dobro došel.
C. HOFBAUER.

MATIJA ERKLAVEC.

— 624 So. Centre Ave. —
Edini slovenski krojač v Chicagi naznanja slav. občinstvu, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga vizdelovanje novih oblek kakortudi v popravo starih vse po zmerno nizkih cenah
CHICAGO, ILL.

NAJEMNIK & VANA,

— IZDELOVALCA
sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Nazdar rojaki!

Slovenec in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.
Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

ALI KAŠLJAŠ?

Morda odgovoris "da", no pa kaj zato? Kašelj je nekaj navadnega. Pa ravno to, ker kašelj je nekaj navadnega, povzroči včasih nevarne posledice. Ljudje mislijo, da kašelj izgine s časoma, in da se ni bati nevarnih posledic. Vendar kašelj spravi vsako leto na stotine svojih žrtev v pre-rani grob. Ako ti nočeš biti žrtev kašlja ter se braniti posledic istega, kiso penomija in jetika potem prec danes začni rubiti lek, ki odstrani kašelj in nevarne posledice istega. In to je:

Severov Balzam za pljuča,

KIJE IZVRSTNO ZDRAVILO ZOPER BOLEZNI V GRU, PRSIH IN PLJUČAH.

Cena 25c in 50.

Otožnost življenja

slabe ideje in druge take napake imajo nekateri ljudje, ki ne vedo, da so bolni ter jim ni znano kaj jih boli. Taki ljudje potrebujejo dobre tonike, ki jim najprej pomeni ves notranji sestav ter jih zopet naredi, da bodo veseli življenja. Taka tonika je

Severov Življenjski balzam.
Cena 75c.

Škripajoča vrata.

naredijo človeka, ki bolne na živcih nervoznega. Vsak mali šum ali hrup, strah, žalost naredi bolnika še bolj nervoznega. Ne odlašaj, če imaš te napake ampake prec začni rabiti

Severov Nevoton.
Cena \$1.00.

Navodila

o porabil Severovega Olja sv. Gotharda so tako navadna, da vsako dete lahko razume rabiti isto. O priliki, da se ponežečite, odrgete, ranite, če se vaša rana unara, ali da imate protin ali bolno grlo potem obkladjate ranjeni ali bolni del telesa s platnom namočenim v

Severovo Olje Sv. Gotharda.
Cena 50c.

Potrto srce.

Vzrok potrtemu srcu je večkrat nagla smrt kakega prijatelja. To pa naredi človeka slabega in bolnega. Ako hočete, da vam vsaka nepričakovana ne ne bo delala tako žalosti rabite zdravilo ki daje moč človeškemu srcu in to je:

Severova Srčna tonika.
Cena \$1.00.

V vseh prodajalnah. :- Zdravniški svet prost.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Jakob Dudenhofer

VINOTRZEC

339 Grove Street, Milwaukee, Wisconsin.

Priporoča vsem slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zalogi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.

P.J.DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Poštnim potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagu in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače "atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro ure-jeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrež-ba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC
617 S. Centre Ave. blizu 19
alice CHICAGO, ILL.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo turejeno za zabave in dvorane za zborovanja.

TELEFON CANAL 7641

Zanesljivo varnost

.....Vam nudi.....

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

652 Blue Island Ave.

s svojimi privatnimi predali za vlaganje in shranjevanje dragocenosti
Celoletna najemnina znaša \$3.00.

VSAKO SOBOTO ODPERTO DO 8 URE ZVEČER.
Ustanovljena 1890.

RAZNO.

Časi se spreminjajo...

Na delavskem koncilu v San Francisco so delegatje enoglasno sprejeli resolucijo na mestnega župana Schmitz-a, v kateri so zahtevali, da on razoroži policijskega načelnika Farley-a in njegove importirane stavekaze. Schmitz je bil izvoljen županom na delavskem listku, z obljubami, da bode iste izpolnjeval. Kmalu po potresu privlekel je Farley polne vagonne oboroženih Newyorških postopavcev, ki so se ustavljali unijam in katere je nekdanji delavski vodja Schmitz mirno gledal, namesto da bi jih iz mesta iztiril.

Nadškof, ki ne plača naročene slike.

Olomuškega nadškofa dr. Bauerja toži češki slikar Nemeček za 26,000 K za slikanje nadškofa. Nadškof se izgovarja, da ni mislil, da bo moral plačati sliko, temu da ga slika Nemeček le v svoje reklamne namene. Po Liguoriju je vsak izgovor dober.

Čitanje časopisov — zdravilo.

Na shodu zveze angleških sanitetnih nadzornikov je predsednik James Erichton Browne dokazoval, da je čitanje časopisov zdravilno sredstvo proti raznim boleznim, ki izvirajo iz duševne utrujenosti, posebno zoper moderno nervoznost. Izrekel je krilate besede: Ako bi odpravili časopise, morali bi povečati norišnice.

Napoleon IV.

Nedavno je obiskala Versailles večja angleška družba. Ko so vstopili v dvorano Napoleona I., vzdignil se je nenadoma iz Napoleonove postelje mož, ki je bil popolnoma podoben velikemu cesarju ter tudi imel na sebi znani cesarjev plašč in klobuk. S hreščecim glasom je nagovoril družbo: "Jaz sem Napoleon IV., potomec Napoleona Velikega. Boril sem se pri Sedan. Po bitki sem šel tu sem ter zaspal. Vi ste me zbudili, poberite se!" Vodja družbe je seveda takoj spoznal, da ima opraviti z umobolnim človekom. Globoko se je priklonil navideznemu Napoleonu ter odgovoril: "Ako Vaše veličanstvo blagovoli dovoliti, spremimo Vas do Vaše palače." Mož se je vzdignil in gravitacijsko korakal pred družbo, ki ga je speljala v bolnišnico. Umobolni je neki Italijan, kateremu se je rodila blazna ideja, ker je Napoleonu I. zelo podoben.

Božja pot in politika.

Na Ogrskem se nahaja na meji Avstrije božja pot Eisenstadt, kamor prihaja vsako leto vse polno avstrijskih romarjev. Letos pa ni bilo nobenega ker je napovedal bojkot Mater božji v Eisenstadtu sam dunajski župan Lueger. On je sovrtažnik Ogrcem v politiki, zato pa tudi ne čista Mater božje na Ogrskem. — Duhovščina v škofiji Rab, kamor spada Eisenstadt, pa ni sprejela kar mirno Luegerjevega bojkota, marveč je začela z agitacijo, da naj Ogrji bojkotirajo avstrijska božja pota, zlasti Marijino celjsko. Zgodilo se je to z uspehom. Nobenega ni bilo z Ogrskega na imenovano božjo pot. In tako mora biti sedaj dobra romarjem v prizadeih deželah domača. Mati božja: poprej ni bila dobra, so morali hoditi drugam tožiti jej svoje bolečine in darovati kaj v "dobre name-ne".

3000 litrov lurske vode

je dospelo te dni v London za ameriške bolnike. Naročila jo je kongregacija usmiljenih patrov iz Brooklyna. Ti usmiljeni bratje upajo, da se bo pri pitju te lurske vode zgodilo nad bolniki mnogo čudežev in da bo vsled tega mnogo protestantov prestopilo v katoliško vero. Ker naši klerikanci tako vpijejo vedno, v kaki nevarnosti je katoliška vera pri nas, svetujemo, naj začnejo braniti vero z lursko vodo na ta način, da jo da piti vsem nasprotnikom katoliške vere. Bodo videli, da bo pomagalo. Posebno jo priporočamo g. Klopčiču proti socializmu.

Čitateljem v poznanilo.

Na drugi strani prinašamo prevod ruskega pisatelja Dostojevskega "Paradoksist", ne radi tega, kakor da bi se mi strinjali s čudako-

vimi nazori o potrebnosti vojne, marveč zato, da spoznamo naši čitatelji ugovore onih ljudi, ki so pristali krvave vojne. Vse pretekle in tudi današnje vojne se največkrat začnejo iz popošnoma ničevih, sebičnih razlogov. Tudi mi smo za vojno, toda za vojno — "z uma svitlim mečem". Tukaj se naj naše moči poskušajo in kosajo z nasprotnikom, — a ne v krvavih bitkah. Take nekrvave vojne imele bodo iste posledice, kakor jih nava-ja paradoksist.

Župnik-križoprisežnik.

Ljubljanski poročni sodišče ob sodilo je te dni župnika iz Iga pri Ljubljani dra. Ivana Mauringa na 2 meseca težke ječe in povrnitev stroškov kazenskega postopanja, ker se mu je dokazalo, da je v neki pravdi pred sodnijo kot pričja zaskrbljen vedoma in pod prisego kri-vo pričal.

Nova nevarnost?

Ognjenik Mount Pelee na francoskem otoku Martinique, ki je pred štirimi leti povzročil toliko gorja, razdejavi mesto St. Pierre s 40,000 prebivalci vred, — je zopet postal nemiren. Oblaki pepela, ki ga je izbruhnil ognjenik, razširjali so se daleč na okrog, in pepel je padal celo po sosednem otoku Guadeloupes, kar je seveda med prebivalstvom povzročilo obilo strahu. Sedaj je zopet miren.

— Angleški parnik Hankow je zadnji tork v Honkongu v Aziji zgorel. Ker se je nesreča pripetila zgodaj zjutraj (ob 3.), ko je še vse sladko spalo, našlo je na stotine kitajskih potnikov smrt v plamenu; uničene so tudi vse dragocene stvari, ki so bile na parniku. Le Evropejci in na ladji uslužbeno osebje je ušlo smrti.

— Lokomotiva, ki je vozila z brzino 50 milj na uro, je treščila z vso silo v osebni vlak, ki je stal na postaji Eperton, departement "Eure et Loire", in porušila štiri vagonne. Dosedaj so izvele iz podrtin 12 mrtvecev. 50 potnikov je ranjenih, med temi 15 smrtonosno. Strojevodjo in kurjača so zaprli.

— Austroogersko časopisje se mnogo peča s predstojecim odstopom ministra za zunanje stvari, grofa Agenorja Goluchowskega. Nezadovoljni so z njim Ogri. Naslednik mu bo menda prejšnji domobranski minister Welsersheimb.

— Mnogo se je pisarilo po časopisih o zadnji bolezni turškega sultana. Zatrjevalo se je enkrat, da ima raka, vdrugič hemeroide ali kako drugo bolezen. V novjšem času pa se govori, da obstoji njegova bolezen v tem, da ga je neka lepa stanovalka njegovega harema zelo opasno obstrelila, in da je zato bil poklican prof. Bregmann v Carigrad, da mu izvleče kroglo, ki mu je obtičala v telesu. Umevno je, da se morajo take intimnosti uradno prikriti, mesto tega pa javnosti kaj drugega natveziti.

Skrbipolna negotovost.

Ob času bolezni kakega člana v družini, so vsi pri volji pomagati. Vse se stori, samo da se olajša trpljenje bolnemu, in potem se gre po zdravila. Eden teče v lekarno in nazaj, poln zaupanja v bodočnost in zdravlja, bodo li ista imela pričakovani uspeh. — Brezdomno je tu samo en slučaj za možnost uspeha, in sicer v Trinerjevem zdravilnem grenkem vinu; isto pomaga v vseh žledodnih boleznih in organih. Ono ne samo olajšuje bolezn, ampak jih sčasoma popolnoma ozdravi. Daje bolniku slast do jedi, urejuje prebavne organe in iste tudi ojačuje. Ako je prebavljen redno, se stem ojačuje kri, mišice in živci, čisti razum, in daje zdravo barvo koži. Zdravim ljudem pa ohrani jakost in zdravje za ves sistem.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josip Trinerju, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Ako pošljete denar v staro domovino, obrnite se zaupno na M. V. Konda-ta, 669 Loomis Str., Chicago, Ill.

MED NEBEŠKIMI SVETOV.

NARAVOSLOVNE ČRTICE

Urejuje Ivan Kaker.

Arkturijanska teorija in usoda človeštva na zemlji.

(Konec.)

Brezuspešno bi bilo ugibati, kateri so bili izvoljeni, da se rešijo splošnega pogina. Na nek način pa se je moralo to vršiti koncem vsake pomladi in jeseni. Ob teh časih so izvoljeni vstopili v dotična zavetja, slično Noetu in njegovim ljudem, ko so stopili na rešilno ladjo. Drugi, kateri so ostali, so morali skrbeti zase, kakor so pač vedeli in znali.

Le ko bi kako velikansko solnce potegnilo v poletni arkturijanski dobi naše solnce daleč od Arktura proč, bi le-to moglo one, ki niso bili deležni umetnih zavetij, rešiti gotove pogube. Bližina toplih, meglenih ali drugih nebesnih stvorov, katere smo prej omenili, bi omogočili, da se posamezniki, živeči izvan umetnih zavetij, v zimski arkturijanski dobi preživijo, ko bi obratno oni, kateri so bežali v zavetja, vsled pomanjkanja hrane ali vsled zadušjenja ali vsled neugodnih slučajev poginili.

Prirodni zakon, da najsposobnejši preživi manj sposobne, bi strogo vladal med ostalimi zemeljskimi prebivalci. Oni, kateri bi ostali, bi bili velikani-divjaki, potomci onih, kateri so se uspešno borili — morebiti kot kanibali — za piščlo hrano v svrhu svojega obstanka.

Te ljudi bi pokrivala bela volna namesto dlake in med njimi bi krožile popačene pripovedke o dobi prošle civilizacije. Zvezdo Arktura bi ta človeški rod pozabil, in najbrž bi solnce zavzemalo mesto Boga.

Sovraštvo in zavist onih, ki so se rešili v podzemeljska bivališča, bi se med njimi ohranilo od roda do roda in bi dalo povod bajkam, oživljajočim notrajnost zemlje s hudiči in raznimi škrovi. Dandanašnje pravljice o vragovih in peklju so brezdvomno tega izvora.

Naše solnce se suče okoli Arktura in naša zemlja ga spremlja na tej poti. Pri vsem tem pa Arktur ni, čeprav je mogočen, vladar solncev v vesoljstvu. Njega najbrž nadkriljuje neko večje solnce, katero slednje je podvrženo kakemu še večjemu. Kroženje in sukanje teh zvezdovnih trupelj, vidnih in nevidnih, meglenic (nebulae), repatic etc. okoli enega centralnega solnca v teku bilijonov in bilijonov naših let, — to vsiljuje mislečemu človeku razne teorije, katere pa naše zvezdoslovstvo in matematika ne moreta ne dokazati in ne ovreči. Bodočnost bo v tej zadevi pač mogla marsikatero zagonetko rešiti, ker astronomična vednost raste od leta do leta.

Zvezdi Canopus in Rigel bi pač bile v stanu nas vladati, pa one so tako obupno daleč od drugih velikih nam bližjih solnc, da se odtegujeta našim računom. Ako bi le ena od teh dveh zvezd bila v vsemirju zraven našega solnca, potem bi jo mi s solncem obkroževali v teku, katerega dovršiti bi trebalo več milijonov let.

Kolegialno.

Župnikovi kuharici Urši se je pripetilo nekaj "navadnega". Da ne bi imel v lastni hiši sramote, je naprosil zviti gospod Trebuhar svojega tovariša Bisagarja v sosedni fari, da bi menjala s kuharicami. Pisal je, naj mu pošlje Mico, ker se človek naveliča vedno istega obraza okrog sebe.

Z velikim veseljem je Bisagar ustregel bivšemu sošolcu-sosedu. Kedo pa bi popisal lokavega Trebuharja sveto jezo, ko se je novi kuharici Mici "podrla peč" tri dni prej nego Urši!

DNEVNI KURZ.

100 kron avstr. velj. je \$20 50
Temu je pridjati še 10 centov za poštino.

Vrline župnika Klopčiča.

Cenjenim bralcem "Glasa Svobode" hočemo tukaj navesti nekoliko vrlin, katere poseduje Luka Klopčič, slovenski župnik v Calumetu. Iz teh vrlin lahko vsakdo sprevidi, da se dela Klopčiču strašna "krivica", ko se njegovo sveto ime dan za dnevom pribija v javnost.

1. Klopčič je dober duhovnik:

Dovolil je pretep in preklinjanje boga v cerkvi.

Za krst, poroko in pogreb zahteva poleg navadne plače še \$25 ali več. V slučaju, da kdo nima denarja, se ga požene čez prag.

Duhovniški ovrtnik meče ob tla, kadar ga razjezi njegova Mariče.

2. Klopčič je dober ljubimec:

Njegova ljubezen do Mary Šulek se vleče stanovitno.

Svojo ljubico (Maričeta) za vsako "dobro delo" bogato obdara ali poplača.

Dovolil ji je, da sme oskrbovati cerkveno perilo.

Iz prevelike ljubezni do nje noče imeti nobene dekle, ali kuharice v farovžu.

Objubil in zaprisegel ji je večno zvestobo do smrti, a po smrti pa — zakon.

3. Klopčič je dober trgovec:

Ob posebnih prilikah zna s krančeljni in svečami napraviti dober business.

4. Klopčič je dober editor:

Pri "Glasniku" je tako "klipal" in kričal o socializmu, da so mu mnogi naročniki jeli vračati list.

5. Klopčič je dober socialista:

V "Glasniku" je pisal, da calumetska slovenska cerkev bode porušena in duhovnik (oh, Luka, ne bo!) bo moral na cesti razbijati kamenje, ko zavlada socializem.

6. Klopčič je dober — oče:

Štiri otroke že ima in kar je dečkov, so vsi dobro preskrbljeni, dokler ne odrastejo in ne pojdejo v lemenat.

7. Klopčič je dober lažnik:

Nalagal je škofa, nalagal je svoje kolege, nalagal je dober del svojih ovčic tako, da vidijo v njem največjega pravčnika in — novodobnega mučenika.

Zdaj pa naj še kdo reče, da ni Luka Klopčič pošten človek, vzor-duhovnik in oznanovalec resnice, kakoršnega Sloveni neobhodno potrebujemo v 20. stoletju...

Čast in slava mu per omnia secula seculorum!

Društvene vesti.

Društvo o "Sokol" št. 20 v Ely, Minn., je imelo dne 23. sept. t. l. volitve novih uradnikov. Izvoljeni so bili:

John Teran, predsednik, Box 1061.

Josip Zupančič, podpredsednik.

Martin Šlebir, tajnik, 141.

John Bolka, II. tajnik.

Martin Grahek, zastopnik, 1056.

V gospodarski odbor: John Zbašnik, John Pušavec, Ignac Kožar.

V bolniški odbor: John Koščak, John Kropčevnik, Josip Kepic.

Reditelj: Franc Hribar.

Zastavonoša: Josip Kalan.

Društvo "Domovina" št. 29 v Thomas, W. Va., izbralo si je pri redni mesečni seji dne 23. sept. t. l. za prihodnje poslovno leto sledeči novi odbor:

Predsednik: Frank Kaferle, Box 293.

Podpredsednik: Frank Lustik, 269.

Tajnik: Josip Russ, 232.

Zapisnikar: Frank Božič, 204.

Blagajnik in zastopnik: Ivan Merhar, 42.

Bolniški odbor: Ivan Kristof, Peter Rajakovič, Anton Merhar...

Redne mesečne seje vršile se bodo odslej vsako drugo nedeljo v mesecu (dosedaj so se vsako četrto).

Naši zastopniki.

Za državo Michigan in Minnesota: J. Molek.

Za državo Pennsylvania: J. Bricelej.

Za državo Kansas: P. Obregar in S. Stefančič.

Za državo Wyoming: Lorenc Demšar.

"Chicaški osli."

Piše se nam:

Chicago, 22. okt.

Velezanimivi Sakserjev list "Glas Naroda" v New Yorku izvolil je nas Slovence v Chicagi imenovati osle. Učenjaki in bistroumni političarji okrog tega suhoparnega in dolgočasnega lista si seveda lahko dovoljujejo marsikaj, kar je drugim smrtnikom zabranjeno! Ti idealni ljudje so vzvišeni nad vsako strankarstvo, in raz svojega visokega sodnega prestola razmotirajo stvari popolnoma nepristransko! S profesorsko nezmotljivostjo poučujejo slovenskega delavca, kakšen mora biti, in kakšen biti ni sme, da Sakserjevo kristalno-čisto rodoljubje ne bo preveč — oškodovano! Ponižno in brezpogojno se klanjajoč njihovi avtoriteti, moramo pač smatrati izreke takih ljudi za resnične in opravljene, in verjeti, da smo v Chicagi sami osli. — tudi tisti, ki beremo njegov list!

Več naročnikov "Glas Naroda".

Emil Bachman,
580 So. Centre Ave. Chicago.

Izdeluje društvene znake, gumbe, zastave in druge potrebščine.

POZOR!

POZOR!

SLOVENC!

Kadar se mudite v mestu, ne pozabite obiskati rojaka Frank Bernik, ki je otvoril hotel na
44 Sherman Str. pri La Salle postaji.

ZAPOMINITE SI:

"EDINI SLOVENSKI HOTEL V CHICAGO."

... Gostoljubna postrežba! ...
FRANK BERNIK, lastnik.

Naša razstava

modernih jesenskih oblek
in površnikov

je najboljša in v toliki zalogi kot nikdar poprej. Naša vzajemnost med ljudstvom rapidno napreduje, dokaz tega je vedno večja razprodaja, kar znači, da prodajamo dobro blago po zmernih cenah.

Iz te nove zaloge oblek in površnikov si lahko izberete najmodnejše, raznih barv in razne velikosti po cenah od

\$7.00

do

\$25.00.

THE
ATLAS
CLOTHING®

vogal 18. in
Blue Island Ave.

ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno čemerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje siast do ed in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponageljati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

Dober tek.
Izborna prebavljanje.
Trdno zdravje.

Močni živci.
Močne mišice.
Dolgo življenje.

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo boleznih od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilec krvi, branite bolezni.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.